

IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2000

Caroline Runeson
Anders Bergeskog

RAPPORT 2003:2

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Näringsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra: utvärdering av arbetsmarknadspolitiskt motiverade åtgärder, studier av arbetsmarknadens funktionssätt och utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet. Förutom forskning arbetar IFAU med att: sprida kunskap om institutets verksamhet genom publikationer, seminarier, kurser, workshops och konferenser; bygga upp ett bibliotek av svenska utvärderingsstudier; påverka datainsamling och göra data lättillgängliga för forskare runt om i landet.

IFAU delar även ut anslag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Det finns två fasta ansökningstillfällen per år: den 1 april och den 1 november. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om anslag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid myndigheten finns en traditionell styrelse bestående av en ordförande, institutets chef och åtta andra ledamöter. Styrelsen har bl a som uppgift att besluta över beviljandet av externa anslag samt ge synpunkter på verksamheten. Till institutet är även referensgrupper knutna där arbetsgivar- och arbetstagsidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2000

av

Caroline Runeson¹ och Anders Bergeskog²

2002-12-19

¹ Jag vill tacka följande personer som granskat faktainnehållet och lämnat värdefulla synpunkter: Per Nyström, Lena Ståhl, Carina Cronsioe, Eivy Häggström, Klas Falk (Näringsdepartementet) och tjänstemän vid Ams program- och förmedlingsenhet, samt Ulf Hjelm (Nutek), Bo Tillberg och Laila Forsberg (Ams) som har bidragit med statistik till bilagorna.

² Har medverkat vid utformningen av denna översikt.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
2	Arbetsmarknadsmyndigheternas organisation och verksamhet.....	6
3	Arbetsmarknadspolitikens uppgift.....	8
3.1	Arbetsmarknadsverkets uppgifter.....	9
4	Arbetsmarknadspolitikens mål	10
4.1	Effektmål	10
4.2	Verksamhetsmål	11
5	Den offentliga arbetsförmedlingen	13
5.1	Service till arbetssökande	13
5.2	Service till arbetsgivare	15
5.3	Villkor för arbetssökande	15
5.4	Villkor för arbetsgivare	16
6	Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet	17
6.1	Arbetslöshetsförsäkring	17
7	Arbetsmarknadspolitiska program och andra åtgärder.....	20
7.1	Anställningsstöd	21
7.1.1	Allmänt anställningsstöd.....	21
7.1.2	Förstärkt anställningsstöd.....	22
7.1.3	Särskilt anställningsstöd.....	23
7.2	Arbetsmarknadspolitiska program.....	23
7.2.1	Aktivitetsgarantin.....	25
7.2.2	Arbetsmarknadsutbildning	26
7.2.3	Arbetspraktik.....	27
7.2.4	Förberedande insatser.....	27
7.2.5	Stöd till start av näringsverksamhet	28
7.2.6	Ungdomsinsatser	29
7.3	Andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder	30
7.3.1	Bidrag till utbildning i företag.....	30
7.3.2	Ersättning med otraditionella medel	32
7.3.3	Flyttningsbidrag	32
7.3.4	Interpraktikstipendier	35
7.3.5	Offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa (OTA).....	35
8	Särskilda åtgärder för arbetshandikappade	36

8.1 Särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.....	36
8.1.1 Lönebidrag	37
8.1.2 Skyddat arbete.....	39
8.1.3 Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen.....	41
8.1.4 Stöd till personligt biträde.....	42
8.1.5 Särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS) .	42
8.1.6 Särskilda insatser för syn- och hörselskadade.....	43
8.1.7 Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	43
8.2 Andra åtgärder för arbetshandikappade.....	44
8.2.1 Ersättning med otraditionella medel	44
9 Europeiska socialfonden.....	44
9.1 Programperioden 1995-99	45
9.2 Programperioden 2000-06	47
10 Viktiga förändringar i åtgärdsprogrammet under år 2000	48
10.1 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet.....	48
10.2 Arbetsmarknadspolitiska program och andra åtgärder	49
10.3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade.....	51
Referenser	53
Bilagor:	
Ams sökandekategorier med engelska översättningar	55
Antal öppet arbetslösa och i åtgärder 2000-01–2000-12	57
Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, använda medel budgetåret 2000.....	58
Särskilda åtgärder för arbetshandikappade, använda medel budgetåret 2000 ...	59
Utbetalningar från Europeiska socialfonden, år 1999-2000	60

1 Inledning

Denna skrift avser att ge en överblick över den svenska arbetsmarknadspolitiken, dess organisation, verksamhet, mål och medel. Översikten ges årsvis ut av Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) sedan 1997.

Inledningsvis beskrivs arbetsmarknadsmyndigheternas organisation, uppgifter och mål (kapitel 2-4). Därefter följer en beskrivning av den offentliga arbetsförmedlingens service och de villkor som gäller gentemot arbetssökande och arbetsgivare (kapitel 5). Kapitel 6-9 behandlar arbetslöshetsförsäkringen, de arbetsmarknadspolitiska programmen och övriga arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Beskrivningen avser det regelverk som gällde vid utgången av år 2000 och kapitelindelningen följer i princip anslagen i budgetpropositionen. Lagar och förordningar refereras till för den som vill söka mer information. (De aktuella lydelseerna finns kontinuerligt uppdaterade i Rixlex via Internet, se www.riksdagen.se/debatt/.) Ytterligare information finns i Arbetsmarknadsstyrelsens (Ams) allmänna råd om tillämpningen av förordningarna samt i Ams föreskrifter om respektive åtgärd. Kapitel 9 beskriver hur medlen från Europeiska socialfonden används. I kapitel 10 sammanfattas de viktiga förändringar som skett i regelverket kring arbetslöshetsförsäkringen och de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna under år 2000.

I bilagorna presenteras den offentliga arbetsförmedlingens sökandekategorier (på svenska och engelska), månadsvis statistik över antal öppet arbetslösa och antal personer i åtgärder under 2000 samt använda medel till arbetsmarknadspolitiska åtgärder under år 2000.

2 Arbetsmarknadsmyndigheternas organisation och verksamhet³

Arbetsmarknadsverket (AMV) svarar för huvuddelen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. AMV omfattar Arbetsmarknadsstyrelsen (Ams), en länsarbetsnämnd i varje län⁴ och Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet). De arbetsmarknadspolitiska myndigheterna lyder under Näringsdepartementet och ska verkställa riksdagens och regeringens beslut i arbetsmarknadspolitiska frågor.

Arbetsmarknadsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för allmänna arbetsmarknadsfrågor och chefsmyndighet för länsarbetsnämnderna och Svenska ESF-rådet. Ams ska leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten inom landet och se till att den bedrivs effektivt. Ams ska vidare sätta upp mål och riktlinjer för verksamheten vid länsarbetsnämnderna, fördela de ekonomiska och andra resurser som står till AMV:s förfogande och följa upp och utvärdera resultaten av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Ams leds av en styrelse som ansvarar för verksamheten. Inom Ams finns också en rådgivande nämnd, tre delegationer och en personalansvarsnämnd. Den rådgivande nämnden, som består av representanter för arbetsgivare och arbetstagare, behandlar frågor om arbetsförmedlingens organisation, verksamhet och riktlinjer. Kulturarbetsdelegationen och delegationen för arbetslivsinriktad rehabilitering (AR-delegationen) är rådgivande och har till uppgift att följa och stödja utvecklingen av åtgärder som främjar anställning av kulturarbetare respektive handikappade. Arbetslöshetsförsäkringsdelegationen ska följa utvecklingen av det kontanta stödet till arbetslösa och besluta i principiella ärenden om arbetslöshetskassor. Personalansvarsnämnden prövar frågor om disciplinansvar, uppsägningar av personliga skäl, åtalsanmälan och avstängning av anställda inom AMV.

³ Avsnittet baseras på förordning (1999:1423) med instruktion för AMV och Ams (2002a).

⁴ Enligt lagen (1997:1144) om försöksverksamhet med vidgad samordnad länsförvaltning i Gotlands län utför länsstyrelsen i Gotlands län under tiden den 1 januari 1998 – 31 december 2002 de uppgifter som länsarbetsnämnden ska utföra.

Länsarbetsnämnden är länsmyndighet för allmänna arbetsmarknadsfrågor och ska leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i länet och se till att den bedrivs effektivt. Nämnden ska dessutom hjälpa Ams i dess verksamhet i totalförsvaret. Länsarbetsnämnden leds av en styrelse. Hos nämnden finns en delegation för arbetslivsinriktad rehabilitering och det bör dessutom finnas en arbetsmarknadsnämnd i varje kommun. Vid länsarbetsnämnden finns också den offentliga arbetsförmedlingen och, vid vissa länsarbetsnämnder, bland annat kulturarbetsförmedling, sjöarbetsförmedling och särskilda resurser för arbetslivsinriktad rehabilitering.

Delegationen för arbetslivsinriktad rehabilitering är rådgivande i frågor om arbetslivsinriktad rehabilitering och andra arbetsmarknadspolitiska insatser för funktionshindrade. Företrädare för arbetsmarknadens parter och handikapporganisationer ska ingå i delegationen.

Arbetsmarknadsnämnden är ett samarbetsorgan med uppgift att medverka till att den arbetsmarknadspolitiska verksamheten utformas utifrån lokala förutsättningar och behov. Nämnden ska medverka till att målen för den nationella arbetsmarknadspolitiken uppnås och till att finna former och skapa utrymme för aktivitetsgarantin. Nämnden ska vidare ansvara för kvaliteten i ungdomsin-satserna, mobilisera det lokala arbetsmarknadsutbudet och skapa samsyn mellan olika aktörer för att främja att varje individs arbetsförmåga tas till vara. I arbetsmarknadsnämnden ingår företrädare för länsarbetsnämnden, arbetsförmedlingen, kommunen, det lokala näringslivet och de lokala arbetstagarorganisationerna.

Arbetsförmedlingen (AF) är den offentliga arbetsförmedlingen som finns representerad i nästan varje kommun. På större orter finns även särskilda förmedlingar som inriktar sig på att ge service till vissa yrkesgrupper. Förutom platsförmedlande verksamhet bedriver arbetsförmedlingen vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering, förmedling av arbetsmarknadspolitiska program samt fungerar som kontrollmyndighet för rätt till ersättning vid arbetslöshet. (Arbetsförmedlingens verksamhet beskrivs mer utförligt i kapitel fem.)

För redan anställda finns yrkesinriktad rehabilitering i form av Arbetslivstjänster, vilket är en avgiftsfinansierad verksamhet inom AMV. Företag, organisa-

tioner och myndigheter kan köpa arbetslivsinriktad rehabilitering, förebyggande insatser och utbildningsinsatser till anställd personal.

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige ska för programperioden 2000-06 pröva sådana frågor om stöd från Europeiska socialfonden som avser mål 3⁵ och gemenskapsinitiativet Equal. Rådet ska även för programperioden 1995-99 avsluta frågor om stöd avseende mål 3 och 4 samt gemenskapsinitiativen Adapt och Employment. Rådet ska också, inom sitt verksamhetsområde, utföra övriga uppgifter som framgår av programdokumenten. Svenska ESF-rådet leds av en direktör. Inom rådet finns ett centralt sekretariat och ett insynsråd. Insynsrådet ska ha insyn i verksamheten, ge råd och bereda viktiga frågor. För handläggning på regional nivå av ärenden som avser mål 3 för perioden 2000-06 samt mål 3 och 4 för perioden 1995-99 ska det finnas regionala enheter i berörda län.

3 Arbetsmarknadspolitikens uppgift

I regeringens regleringsbrev till Arbetsmarknadsverket betonas följande: Arbetsmarknadspolitikens uppgift är att främja tillväxt och sysselsättning genom att öka flexibiliteten på arbetsmarknaden och motverka inflationsdrivande flaskhalsar. Arbetsmarknadspolitikerna har också en viktig fördelningspolitisk uppgift i att stödja personer som har särskilda svårigheter att få och behålla ett arbete. Arbetsmarknadspolitikerna ska dessutom bidra till trygghet för arbetstagare vid omställningssituationer. Arbets- och kompetenslinjen⁶ ska hävdas för att förhindra permanent utslagning av personer från arbetslivet. Åtgärderna ska hålla en hög kvalitet och motverka undanträngnings- och inläsningseffekter. Arbetslöshetsförsäkringen ska medverka till att underlätta och stimulera omställning och därigenom öka flexibiliteten på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsmyndigheterna ska arbeta utifrån ett jämställdhetsperspektiv. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna ska användas så att de tillsammans med vägledning och anvisning av sökande till lediga platser medverkar till att bryta

⁵ De olika målprogrammen och gemenskapsinitiativen beskrivs i kapitel 9.

⁶ Arbets- och kompetenslinjen innebär att en arbetslös person som inte kan få arbete direkt i första hand ska erbjudas utbildning eller en annan lämplig åtgärd som kan leda till en anställning, framför passiv utbetalning av arbetslöshetsersättning.

könsuppdelningen på arbetsmarknaden. Vidare anges att arbetsmarknadspolitiken ska medverka till att utifrån regionala förutsättningar stimulera en hållbar tillväxt som kan bidra till fler och växande företag och därmed ökad sysselsättning. Inom ramen för de regionala tillväxtavtalen ska AMV vara en aktiv part i genomförandet och finansieringen av åtgärder som ligger inom ramen för det arbetsmarknadspolitiska regelverket och som ökar förutsättningarna för att uppnå de arbetsmarknadspolitiska målen. Arbetsmarknadspolitiken ska dessutom ligga i linje med EU:s sysselsättningsriktlinjer. Det innebär framförallt att den ska förhindra långtidsarbetslöshet bland alla grupper i samhället, genom en ökad prioritering av utbildning och aktiva åtgärder som ökar anställbarheten bland de arbetslösa.

Arbetsmarknadspolitikens främsta uppgift anges i budgetpropositionen vara att öka anpassningsförmågan på arbetsmarknaden genom ett effektivt platsförmedlingsarbete som tillsammans med kompetenshöjande insatser och övriga åtgärder ska leda till en hög rörlighet på arbetsmarknaden.

3.1 Arbetsmarknadsverkets uppgifter

I förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten anges vilka uppgifter AMV tilldelats.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter är att:

- effektivt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft,
- främja sysselsättning och kompetensutveckling för arbetslösa på en effektiv och flexibel arbetsmarknad,
- underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden,
- motverka långa tider utan reguljärt arbete, samt
- motverka en könsuppdelad arbetsmarknad och på andra sätt bidra till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män samt till ökad mångfald i arbetslivet.

Verksamheten ska utformas så att:

- den stärker den enskildes möjligheter att få eller behålla ett reguljärt arbete som så nära som möjligt ansluter till hans eller hennes förutsättningar och önskemål,
- den inte snedvrider konkurrensförutsättningarna för annan verksamhet,
- risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten som möjligt,

- den anpassas till skilda förutsättningar och behov i olika delar av landet, och
- den är förenlig med målen för ett ekologiskt hållbart Sverige.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten bedrivs i form av platsförmedling, vägledning, individuella handlingsplaner, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslivsinriktad rehabilitering, arbetslivstjänster och vissa anställningsfrämjande åtgärder. Verksamheten omfattar också frågor om arbetstillstånd, arbetslöshetsförsäkringen, totalförsvaret och byggnadstillstånd m m.

4 Arbetsmarknadspolitikens mål

Regeringens övergripande mål på kort sikt är att den öppna arbetslösheten ska minska till 4 procent under år 2000 och att andelen reguljärt sysselsatta av befolkningen, i åldern 20-64 år, ska öka till 80 procent år 2004. Därefter är målet full sysselsättning.⁷ I regeringens regleringsbrev till Arbetsmarknadsverket anges effektmålen och verksamhetsmålen för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

4.1 Effektmål

Effektmålen anger riktningen för arbetsmarknadspolitiken under det kommande budgetåret. Rubrikerna för de tre övergripande effektmålen i AMV:s regleringsbrev för 2000 är identiska med 1999 års effektmål men vissa tillägg har gjorts i uttolkningen.

Hålla vakanstiderna nere för lediga platser: Genom att snabbt och med god kvalitet förmedla arbetssökande till de lediga platserna ska vakanstiderna hållas nere vilket motverkar inflationsdrivande flaskhalsar. Den upphandlade yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen ska prioriteras och inriktas mot bristyrkesområden för att motverka uppkomsten av flaskhalsar. För att underlätta anpassningen på arbetsmarknaden ska AMV ställa krav på aktivt arbetssökande och utföra tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna ska stimulera till en ökad rörlighet samtidigt som de medverkar till att bryta obalanser på delarbetsmarknader.

⁷ Budgetpropositionen för år 2000.

Minska långtidsarbetslösheten: Arbets- och kompetenslinjen ska hävdas. Långtidsarbetslöshet ska motverkas genom åtgärder som syftar till att stärka den arbetslöses möjligheter att få ett reguljärt arbete. Det är av stor vikt att de personer som riskerar att bli eller är långtidsarbetslösa har en upprättad kvalitativt bra handlingsplan. Särskild vikt ska läggas vid att ungdomar inte blir långtidsarbetslösa.

Motverka långa tider utan reguljärt arbete: AMV ska verka för att arbetslösa som under en lång tid varit utanför den ordinarie arbetsmarknaden får ett reguljärt arbete. Därmed ska långa perioder av arbetslöshet förebyggas och risken att personer permanent slås ut från arbetsmarknaden motverkas. Ams ska aktivt samverka med Socialstyrelsen, Riksförsäkringsverket och Arbetarskyddsstyrelsen så att en effektivare användning av tillgängliga resurser inom rehabiliteringsområdet uppnås. Syftet ska vara att varje individs arbetsförmåga tillvaratas så att det blir möjligt för den enskilde att försörja sig genom ett arbete.

4.2 Verksamhetsmål

Verksamhetsmålen kan sägas utgöra en mer uttrycklig beskrivning av vad regeringen vill ska betonas vid genomförandet av årets arbetsmarknadspolitik samt kvantifiering av det resultat som ska uppnås. Vid formuleringen av verksamhetsmålen för budgetåret 2000 har hänsyn tagits till den reviderade finansplanens antaganden om utvecklingen på arbetsmarknaden. Siffrorna inom parantes anger målen för budgetåret 1999.

Mål 1: Minst 80 (80) procent av samtliga arbetsgivare som anmält ledig plats till arbetsförmedlingen ska ha fått tillräckligt med sökande för att kunna anställa inom den tid som har överenskommits med arbetsförmedlingen. De sökande ska ha de kvalifikationer som arbetsgivaren efterfrågar.

Mål 2: Andelen personer som fått arbete 90 dagar efter avslutad yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning ska uppgå till minst 70 (70) procent. Målet ska uppnås under år 2000.

Mål 3: Antalet långtidsinskrivna som inte haft reguljärt arbete de senaste två åren ska minska kontinuerligt under året och vara mindre än 62 000 (75 000) i slutet av budgetåret. Långtidsinskrivningen bryts av reguljärt arbete som varar

minst en månad. Hit räknas också anställning med lönebidrag och offentligt skyddat arbete men inte anställning med anställningsstöd. Aktuella sökande räknas inte som långtidsinskrivna under den tid då de har reguljärt arbete, anställning med anställningsstöd eller OTA.

Mål 4: Antalet långtidsarbetslösa⁸ ska minska under året och vara mindre än 48 000 i slutet av budgetåret (50 000 i genomsnitt per månad). De arbetslösa som riskerar att bli eller är långtidsarbetslösa ska ha en individuell handlingsplan med hög kvalitet.

Mål 5: Alla ungdomar yngre än 25 år ska erbjudas reguljärt arbete, lämplig utbildning, praktik eller sysselsättningsskapande åtgärd senast inom 100 dagar.

Mål 6: I genomsnitt minst 56 000 (55 000) arbetshandikappade per månad ska ges lämplig sysselsättning för beloppet som tilldelas under anslaget UO14 A3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade.

Mål 7: Den genomsnittliga bidragsnivån i lönebidrag som lämnas till andra arbetsgivare än allmännyttiga organisationer ska uppgå till högst 60 (60) procent av den bidragsgrundande lönekostnaden.

⁸ Med långtidsarbetslöshet avses en oavbruten arbetslöshetstid om mer än sex månader för personer som är 25 år eller äldre. För personer under 25 år är motsvarande tid 100 dagar.

5 Den offentliga arbetsförmedlingen

Den offentliga arbetsförmedlingen⁹ finns representerad i nästan varje kommun. På större orter finns särskilda förmedlingar som inriktar sig på service till vissa yrkesgrupper. Det gäller exempelvis teknik, industri, vård och ekonomi. På vissa större orter finns också specialförmedlingarna Kultur/Media, Sjöfart och Utland. Förutom platsförmedlande verksamhet bedriver arbetsförmedlingen vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering, förmedling av arbetsmarknadspolitiska program samt kontrollerar att den arbetslöse, för att få rätt till arbetslöshetsersättning, står till arbetsmarknadens förfogande. Arbetsförmedlingen vänder sig inte enbart till arbetslösa utan även till anställda som vill byta arbete. Förmedlingarna erbjuder också rekryterings- och förmedlingsservice till arbetsgivare.¹⁰

5.1 Service till arbetssökande¹¹

På arbetsförmedlingen kan arbetssökande få information om lediga platser genom ett antal olika kanaler. Lediga jobb annonseras ut på arbetsförmedlingens anslagstavla, i tidningen "Platsjournalen" samt i arbetsförmedlingens internet-tjänst "Platsbanken". I Platsbanken kan arbetssökande söka efter lediga platser kommunvis och yrkesvis eller genom att skapa en egen sökprofil. Det bör nämnas i sammanhanget att alla vakanser som anmäls till arbetsförmedlingen inte offentliggörs. Arbetsgivaren kan välja att endast anmäla vakansen, utan att få den utannonserad i vare sig arbetsförmedlingens tidning, Platsbanken eller på det lokala kontorets anslagstavla. (Enligt Ams anmäls drygt 30 procent¹² av landets totala antal externa vakanser till arbetsförmedlingen och av dessa publiceras ca 80 procent¹³, d v s ungefär en fjärdedel av samtliga vakanser publiceras via arbetsförmedlingen.)

Genom arbetsförmedlingen kan arbetssökande få tips och råd om hur de kan gå till väga för att söka jobb. I "Sökandebanken" kan arbetssökande själva lägga in uppgifter om sig själva för att arbetsgivare ska kunna söka efter lämplig per-

⁹ Det som i fortsättningen avses med "arbetsförmedlingen" är den offentliga arbetsförmedlingen.

¹⁰ Informationen kommer från www.ams.se.

¹¹ Där inte annat anges kommer informationen från Ams (2002b) och Bergeskog (1999).

¹² Okeke (2001).

¹³ Ams statistikdatabas "Händel" under perioden 990615-000615.

sonal. ”Vikariebanken” är motsvarande förmedling av tillfälliga jobb. Ytterligare en förmedling via Internet är ”Bild- och Konstnärnsbanken” där uppdrags-sökande konstnärer kan presentera referensbilder och meriter.

Varje ny arbetssökande ska erbjudas tid för att redogöra för sina meriter, förutsättningar och behov¹⁴. Vid kontakten med en arbetsförmedlare kan den sökande specificera sina önskemål om arbete och en sökprofil läggas in i arbetsförmedlingens informationssystem. De registrerade uppgifterna används sedan av förmedlingen när den letar personer till lediga arbeten. Senast inom tre månader från att en arbetssökande har anmält sig hos arbetsförmedlingen ska en individuell handlingsplan upprättas. Handlingsplanen ska ange vilka aktiviteter som är aktuella för att den sökande så snabbt som möjligt ska få ett arbete. Den ska också beskriva ansvarsfördelningen mellan den sökande och förmedlingen. Den individuella handlingsplanen ska upprättas i samråd med den som söker arbete.¹⁵

Arbetsförmedlingens vägledningsservice syftar i första hand till att förbättra enskilda personers förutsättningar att söka arbete där det finns en efterfrågan på arbetsmarknaden. Servicen omfattar bland annat yrkes- och utbildningsinformation, enskild vägledning, arbetspsykologiskt stöd och gruppaktiviteter i form av yrkesvalskurser och vägledningsgrupper¹⁶. Information om olika yrken och utbildningar finns tillgänglig på arbetsförmedlingen och på förmedlingens internetjänst där den sökande själv kan göra exempelvis ett intressetest.

Arbetslivsinriktad rehabilitering utgör ett samlingsbegrepp för olika tjänster inom arbetsförmedlingen som är inriktade på arbetssökande med arbetshandikapp, nedsatt arbetsförmåga eller med andra särskilda svårigheter på arbetsmarknaden. Rehabiliteringen består främst av följande tjänster: kartläggning/utredning, fördjupad vägledning, sökandeariordad platsförmedling, arbetsprövning och särskilda program för arbetshandikappade. Specialtjänster som erbjuds i något mindre utsträckning är funktionsbedömningar (d v s bedömningar av sökandes arbetsförmåga), arbetsplatsanpassningar/arbetshjälmedel och specialistutredningar (t ex arbetspsykologiska). Vissa län har i uppdrag att

¹⁴ Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen.

¹⁵ Ams föreskrifter om individuella handlingsplaner.

¹⁶ Ams (2000a).

ge service till synskadade, hörselskadade/döva och arbetssökande med rörelsehinder. Specialkompetens för sökande med psykiska, intellektuella och socialmedicinska arbetshandikapp finns i samtliga län.¹⁷

5.2 Service till arbetsgivare¹⁸

Arbetsgivare kan annonsera lediga tjänster i tidningen "Platsjournalen" och i arbetsförmedlingens internetjänst "Platsbanken". I Platsbanken finns möjlighet att komplettera annonsen med en presentation av arbetsplatsen. Arbetsgivaren kan också välja att publicera presentationen av företaget i en företagsdatabas så att den finns tillgänglig via Internet även när det inte finns någon annons i Platsbanken.

Arbetsgivare kan söka efter personal i "Sökandebanken" som är en databas med presentationer av arbetssökande inom alla yrkesområden. Arbetssökande kan själva registrera sig i databasen och behöver alltså inte vara inskrivna som arbetssökande vid arbetsförmedlingen. För att få tillgång till databasen måste arbetsgivaren registrera sig. Detsamma gäller "Vikariebanken" där arbetsgivare kan söka efter tillfällig personal. Vikariebanken innehåller olika pooler för särskilda yrkeskategorier och geografiska områden. De arbetssökande måste aktualisera sina registreringar en gång per dygn för att garantera tillgängligheten. I "Bild- och Konstnärsbanken" kan den som har behov av konstnärlig kompetens söka bland konstnärer och fotografer som presenterar sina meriter och exempel på sina konstverk.

5.3 Villkor för arbetssökande¹⁹

Ett grundvillkor för arbetslöshetsersättning är att man ska vara inskriven vid arbetsförmedlingen. Detta gäller även för den som vill få sin ersättningsrätt prövad samt för personer som önskar delta i något arbetsmarknadspolitiskt program. Den platsinformation som publiceras är tillgänglig för alla, men för att få tillgång till arbetsförmedlingens service i sin helhet krävs inskrivning.

¹⁷ Ams (2001a).

¹⁸ Ams (2002c) och Ams (2002d).

¹⁹ Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet, Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen samt Bergeskog (1999).

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning måste den arbetssökande uppfylla vissa krav som arbetsförmedlingen ställer. Exempelvis ska avanmälan göras till arbetslöshetskassan om en sökande inte infinner sig på avtalad tid och inte heller hör av sig till arbetsförmedlingen. Om en sökande "anvisas" en ledig plats innebär detta att personen ska söka jobbet, annars riskerar han eller hon att förlora ersättningen. Detsamma gäller en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program. Anvisningsförfarandet måste dock uppfylla vissa formella krav på grund av de ekonomiska konsekvenser det kan medföra att avvisa en plats. Den sökande måste ha klart för sig att det rör sig om en faktisk anvisning och inte om något allmänt förslag. Det är alltså inte tillräckligt att uppmärksamma den sökande på en annons, lämna ut "Platsjournalen" eller låta den sökande läsa en platsnotis på en datorskärm. För att kunna ta ställning till erbjudandet ska den sökande få information om arbetsuppgifter, anställningens varaktighet, kommunikationer, arbetstider, lön och andra anställningsförmåner samt om kollektivavtal finns. Sökande som begär det, ska ges skälig betänketid för att kunna ta ställning till anvisat arbete eller program.

Arbetsförmedlingen ska underrätta arbetslöshetskassan och Ams om en sökande som får eller begär ersättning avvisar en anvisning till lämpligt arbete eller program eller på annat sätt vållar att en anställning inte kommer till stånd. Detsamma gäller om personen lämnar förmedlingen eller på annat sätt hindrar förmedlaren från att ge en fullständig anvisning, om personen uppträder så att det finns anledning att tro att han eller hon inte vill eller kan ta något arbete eller om det blivit känt för förmedlingen att den sökande frivilligt och utan godtagbar anledning lämnat tidigare anställning eller blivit uppsagd på grund av otillbörligt uppförande. Ovan nämnda förhållande ska föranleda en prövning av den sökandes rätt till ersättning.

5.4 Villkor för arbetsgivare²⁰

Arbetsgivare har enligt lag skyldighet att anmäla lediga platser till den offentliga arbetsförmedlingen. Underlåtenhet kan medföra penningböter. Undantag gäller vid anställning som är avsedd att vara högst tio dagar samt vid tillsätt-

²⁰ Lag (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen, förordning (1976:267) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen samt Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om lediga platser hos arbetsförmedlingen.

ning av statlig tjänst och lärar- eller skollära tjänst där avlöningsförmånerna fastställs av regeringen eller gällande myndighet. (Vid tillsättning av statlig tjänst gäller särskilda regler.²¹) Anmälningsskyldigheten gäller inte heller då arbetsgivaren avser att tillsätta den lediga platsen med arbetstagare som redan är anställd hos arbetsgivaren, medlem av arbetsgivarens familj, arbetstagare som ska ha företagsledande ställning eller arbetstagare som enligt lag, annan författning eller kollektivavtal har företrädesrätt till anställningen. Skyldigheten gäller inte heller om anställningen förutsätter en viss politisk, religiös eller annan ideell inställning, om tillsättningen sker genom valförfarande eller om arbetstagaren ska arbeta i arbetsgivarens hushåll.

En anmälan om ledig plats ska innehålla uppgifter om arbetsgivarens namn, adress och telefonnummer, var arbetsplatsen ligger, arbetsuppgifter, kompetenskrav, avlöningsförmåner, arbetets varaktighet, arbetstider, tillträdesdag och ansökningstid. Vid publicering av lediga platser får kön och ålder samt krav på kunskaper i svenska språket endast anges i undantagsfall. Arbetsgivaren har rätt att bestämma att en ledig plats ska ges begränsad publicering.

6 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet

Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet återfinns i statsbudgeten under utgiftsområde 13, Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet, anslag A1, Bidrag till arbetslöshetsersättning. Anslaget för budgetåret 2000 uppgår till 29,7 miljarder kr. I detta avsnitt beskrivs regelverket kring arbetslöshetsersättningen vid utgången av år 2000. De viktiga förändringar som skett under året presenteras i kapitel 10.

6.1 Arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor

Förordning (1997:836) om arbetslöshetskassor

²¹ Se förordning (1984:819) om statliga platsanmälningar.

Beskrivning: Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. Grundförsäkringen vänder sig till den som inte är medlem i en arbetslöshetskassa, eller den som är medlem men inte uppfyller villkoren för en inkomstrelaterad ersättning. Inkomstbortfallsförsäkringen gäller för den som varit medlem i arbetslöshetskassa under minst tolv månader, under förutsättning att arbetsvillkoret uppfyllts under medlemstiden. Försäkringarna omfattar såväl arbetstagare som företagare.

Allmänna villkor: Rätt till ersättning har arbetslösa som aktivt söker lämpligt arbete men inte kan få ett sådant arbete, är arbetsföra och kan arbeta minst tre timmar varje arbetsdag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan. Den sökande måste vara anmäld vid arbetsförmedlingen och beredd att anta erbjudet lämpligt arbete om han eller hon inte har anmält godtagbart hinder. Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas tidigast den dag den arbetslöse fyller 20 år. Ersättning lämnas inte till personer i utbildning eller som är permitterade utan lön.

En företagare ska anses arbetslös när hans eller hennes personliga verksamhet i rörelsen kan anses ha upphört annat än tillfälligt. Ersättning kan även lämnas vid tillfälligt uppehåll om uppehållet inte är av säsongskaraktär och om ingen verksamhet bedrivs. Detta är dock endast möjligt en gång per rörelse.

Ett erbjudet arbete ska anses lämpligt om det inom ramen för tillgången på arbetstillfällen tagits hänsyn till den sökandes förutsättningar för arbetet och andra personliga förhållanden samt om anställningsförmånerna och arbetsförhållandena kan anses vara godtagbara.

Övriga villkor: Villkoret för medlemskap i en arbetslöshetskassa är att under en sammanhängande period av fem veckor ha arbetat i genomsnitt minst 17 timmar per vecka under minst fyra veckor och fortfarande ha arbete i minst denna omfattning. Även studerande som uppfyller studerandevillkoret har rätt att bli medlemmar.

Arbetsvillkoret innebär att en sökande, under de senaste tolv månaderna före arbetslösheten, måste ha arbetat under minst 70 timmar per kalendermånad i minst sex månader, alternativt minst 450 timmar (minst 45 timmar varje månad) under sex sammanhängande kalendermånader. Med arbete avses även tid

då den sökande haft semester, avgångsvederlag eller varit ledig med helt eller delvis bibehållen lön av annan anledning än sjukdom, totalförsvarspplikt eller barns födelse. Arbete som finansierats med anställningsstöd eller med stöd till start av näringsverksamhet räknas ej in i arbetsvillkoret. De tolv månaderna kan förlängas om den sökande inte kunnat arbeta av skäl som sjukdom, viss utbildning, totalförsvarspplikt, vård av eget barn yngre än två år eller deltagande i vissa arbetsmarknadspolitiska program.

Studerandevillkoret ger sökande rätt till ersättning enligt grundförsäkringen utan att de har uppfyllt arbetsvillkoret, om de stått till arbetsmarknadens förfogande genom arbetsförmedlingen eller arbetat i minst 90 kalenderdagar under en ramtid av tio månader i anslutning till att de avslutat en heltidsutbildning som omfattar minst ett läsår och berättigar till studiestöd.

I återkvalificeringsvillkoret för sökanden som måste kvalificera sig för en ny ersättningsperiod jämföras följande sysselsättningar med förvärvsarbete: arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, datortek, arbetslivsinriktad rehabilitering, start av näringsverksamhet, utbildning med särskilt utbildningsbidrag, totalförsvarspplikt²², föräldraledighet²³ samt allmänt och förstärkt anställningsstöd.

Karensvillkoret innebär att ersättning inte betalas ut förrän den sökande under en sammanhängande tid av tolv månader varit arbetslös i fem dagar. Då en arbetstagare själv sagt upp sig gäller avstängning i upp till 45 ersättningsdagar.

Ersättningstid: Ersättning lämnas i högst 300 dagar. Om den sökande har fyllt 57 år före ersättningsperiodens slut är perioden istället 450 dagar. Ersättning lämnas längst till och med månaden före den arbetslöse fyller 65 år.

Ersättning: 80 procent av tidigare arbetsinkomst, dock lägst 240 kr per dag och högst 580 kr per dag. För den som har deltidsarbetat ska det lägsta beloppet minskas proportionellt. Får en sökande, på grund av arbetslöshet, fortlöpande ersättning från annan än arbetslöshetskassan, får dagpenning lämnas med högst skillnaden mellan det högsta belopp som får lämnas och den aktuella ersättningen. För den som har pension gäller särskilda regler.

²² Under maximalt två månader.

²³ Under maximalt två månader.

Avstängning från ersättning: Om ett arbete sannolikt skulle ha varat i högst fem dagar, mer än fem dagar men högst tio dagar eller mer än tio dagar ska en sökande som lämnat sitt arbete utan giltig anledning stängas av från ersättning i 10, 20 respektive 45 ersättningsdagar. Har den sökande skilts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande, avvisat lämpligt arbete utan godtagbart skäl eller utan att uttryckligen ha avvisat arbetet ändå genom sitt uppträdande vållat att anställningen inte kommit till stånd, ska den sökande stängas av i 20, 40 respektive 60 ersättningsdagar. Den totala avstängningstiden får dock inte överstiga 28, 56 respektive 112 kalenderdagar i det första fallet och 56, 112 respektive 168 kalenderdagar i det senare fallet.

Vad som i stycket ovan sagts om arbete gäller även arbetsmarknadspolitiska program som berättigar till aktivitetsstöd (d v s arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, stöd till start av näringsverksamhet, aktivitetsgarantin, ungdomsinsatser och förberedande insatser) och utbildningar för vilka särskilt utbildningsbidrag lämnas (kommunal och statlig vuxenutbildning eller studier vid folkhögskolor).

Om det är uppenbart att den sökande inte vill ta lämpligt arbete, exempelvis när den sökande vid upprepade tillfällen antingen har avvisat lämpligt arbete utan godtagbara skäl eller lämnat sitt arbete utan giltig anledning, ska den sökande stängas av från ersättning till dess att sådant arbete som får tillgodoräknas i arbetsvillkoret utförts i 80 dagar.

7 Arbetsmarknadspolitiska program och andra åtgärder

Anslagen i statsbudgeten för arbetsmarknadspolitiska åtgärder finns under utgiftsområde 14, Arbetsmarknad och arbetsliv, anslag A2. Anslaget för budgetåret 2000 uppgår till 19,5 miljarder kr. I detta avsnitts beskrivs regelverket för de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna vid utgången av år 2000. De viktiga förändringar som skett under året presenteras i kapitel 10.

7.1 Anställningsstöd

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd

Beskrivning: Anställningsstöd till arbetsgivare för anställning av långtidsarbetslösa. Finns i form av allmänt, förstärkt och särskilt anställningsstöd.

Gemensamt för samtliga anställningsstöd:

Mål: Stimulera anställningar av personer som har svårigheter att få ett reguljärt arbete.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar sökande. Innan anvisning sker ska nämnden samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen.

Anställningsstöd får endast lämnas om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Anställningsstöd får inte lämnas om uppsägningar på grund av arbetsbrist skett på den aktuella driftsenheten under de senaste nio månaderna. Anställningsstöd får inte heller lämnas till arbetsgivare som för samma insats får annat bidrag.

Anställningsformen kan vara såväl tillsvidareanställning som provanställning och annan tidsbegränsad anställning. I branscher med säsongarbete får anställningsstöd endast lämnas vid tillsvidareanställning eller vid anställning som varar längre än den normala säsongen. Den som anställts med anställningsstöd får inte permitteras av annan anledning än att arbetet inte kan bedrivas på grund av väderleksförhållanden eller liknande orsaker.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterersättning samt sociala avgifter. Endast lönekostnader för normal veckoarbetstid är bidragsgrundande. Stödet tillgodoförs arbetsgivaren genom månadsvis kreditering av arbetsgivarens skattekonto.

7.1.1 Allmänt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 januari 1998.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som är långtidsarbetslösa²⁴ och som minst tolv månader omedelbart före anvisning till åtgärden har varit anmälda som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. Stödet kan i särskilda fall även lämnas vid anställning av personer som inte betraktas som långtidsarbetslösa på grund av deltagande i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd eller sökande som haft en kortare anställning som inte kan anses ha stärkt deras ställning på arbetsmarknaden.

Till och med den 31 december 2000 får ungdomar under 25 år, som inte uppfyller dessa krav, anställas med anställningsstöd förutsatt att de under minst 90 dagar omedelbart före anvisningen varit anmälda hos arbetsförmedlingen eller om de efter fullföljt nationellt program med yrkesämnen i gymnasieskolan anställs för färdigutbildning till ett yrke enligt kollektivavtal om yrkesutbildning.

Ersättningstid: Sex månader. I verksamhet som innebär offentliga investeringar eller investeringar av samhällsnyttig karaktär kan tiden förlängas till högst tolv månader om det finns synnerliga skäl.

Ersättning: 50 procent av lönekostnaden, dock högst 350 kronor per dag.

7.1.2 Förstärkt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 oktober 1999.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som tillhör någon av följande grupper:

(i) Arbetstagaren ska sedan 24 månader antingen ha varit arbetslös eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisning till programmet under samma tid varit anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. Anvisning får även göras av en person som inte uppfyller dessa krav på grund av en kortare tillfällig anställning, studier som omfattas av särskilda satsningar på utbildning av vuxna, sjukdom, föräldraledighet eller liknande orsak, under förutsättning att avbrottet i inskrivningstiden inte stärkt personens ställning på arbetsmarknaden.

²⁴ Med långtidsarbetslöshet avses en oavbruten arbetslöshetstid om mer än sex månader för personer som är 25 år eller äldre. För personer under 25 år är motsvarande tid 100 dagar.

(ii) Arbetstagaren ska sedan 48 månader antingen ha varit arbetslös eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisning till programmet under samma tid varit anmäld som arbetssökande vid arbetsförmedlingen.

(iii) Arbetstagaren har ett arbetshandikapp och lämnar antingen en anställning hos Samhall eller ett skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare.

Ersättningstid: 24 månader.

Ersättning: Grupp (i) och (iii): Sex månader med 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag, därefter 18 månader med 25 procent av lönekostnaden, dock högst 175 kr per dag. Grupp (ii): Tolv månader med 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kr per dag, därefter tolv månader med 50 procent av lönekostnaden, dock högst 350 kr per dag.

7.1.3 Särskilt anställningsstöd

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.

Målgrupp: Personer, 57 år och äldre, som sedan 24 månader antingen har varit arbetslösa eller tagit del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och omedelbart före anvisning till programmet under samma tid varit anmälda som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen samt tagit del av aktivitetsgarantin under minst tre månader.

Ersättningstid: 24 månader.

Ersättning: 75 procent av lönekostnaden, dock högst 525 kronor per dag.

7.2 Arbetsmarknadspolitiska program

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Gemensamt för samtliga program:

Mål: Att stärka den enskildes möjligheter att få eller behålla ett reguljärt arbete.

Målgrupp: Personer, 20 år och äldre, som är eller riskerar att bli arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen. Särskilda villkor finns för aktivitetsgarantin, kommunala ungdomsprogram, ungdomsgarantin och stöd till start av näringsverksamhet (se respektive program). Anvisningar får göras även av personer som inte fyllt 20 år om anvisningen gäller unga handikappade, kommunala ungdomsprogram eller personer som får inkomstrelaterad dagsersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring. Även den som inte är eller riskerar att bli arbetslös får anvisas arbetsmarknadsutbildning i form av yrkesutbildning som särskilt inriktas mot yrken där det råder brist på arbetskraft och som anordnas under år 2000 (s k bristyrkesutbildning).

Villkor: En anvisning ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverad, vilket innebär att en anvisning endast får göras om den är lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan någon anvisas till ett program som är förlagt till en arbetsplats ska länsarbetsnämnden samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen.

Ersättningstid: Anvisningen ska omfatta heltidsverksamhet under en bestämd tidsperiod som får vara längst sex månader. Endast om det finns särskilda skäl får tiden vara längre än sex månader eller avse verksamhet på deltid. Undantag är aktivitetsgarantin, kommunala ungdomsprogram och ungdomsgarantin (se respektive program).

Ersättning: Aktivitetsstöd lämnas med samma belopp som skulle ha lämnats som arbetslöshetsersättning, dock lägst 240 kr per dag, till den som är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning samt den som blivit utförsäkrad. Även den som gör ett ferieuppehåll i heltidsstudier och tar del i ett arbetsmarknadspolitiskt program är berättigad till denna ersättning, förutsatt att studierna föregåtts av sammanhängande heltidsarbete under minst fem månader samt att personen skulle ha uppfyllt arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen om studierna varit avslutade. I annat fall utgår en ersättning med 103 kr per dag. Särskilda villkor gäller för kommunala ungdomsprogram och ungdomsgarantin (se respektive program). Till unga handikappade som tagit del i program under minst tolv månader lämnas aktivitetsstöd med lägst 475 kr per dag.

Ersättning vid resor m m: Bidrag till nödvändiga kostnader för resor, övernattning och uppehåll får lämnas till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program.

Kostnader för dagliga resor får ersättas till den del de överstiger 500 kr per månad eller kostnaden för normal dagspendling på hemorten. Personer som måste ha särskild bostad på den ort där programmet bedrivs kan ersättas för dubbelt boende med 110 kr per dag eller 2 400 kr per månad. Understiger tiden på annan ort 30 kalenderdagar kan ersättningen avse faktisk logikostnad. Om deltagaren inte har dagliga resor kan ersättning lämnas för resa till och från den plats där personen ska ta del av programmet samt för en hemresa per månad. Ersättning för resa med egen bil lämnas om det är motiverat att resa med bil.²⁵

Särskilt stöd vid resor m m för funktionshindrade: Till funktionshindrade som tar del av utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetspraktik, datortek eller arbetslivsinriktad rehabilitering får ersättning lämnas för obligatoriska studieresor inom Sverige och kostnader som överstiger 300 kr per månad för dagliga resor mellan bostaden och den plats där programmet bedrivs. Om programmet är förlagt till annan en ort och personen måste bo på den andra orten lämnas ersättning för resor vid programmets början och slut och vid ett uppehåll som varar längre än tio dagar. Ersättning lämnas också för en hemresa per månad. En närståendes resekostnad ersätts om det är nödvändigt för att den funktionshindrade ska kunna resa. Ersättning kan vid behov också lämnas för ledsagare. Elever med funktionshinder i högstadiet och gymnasieskolan, eller motsvarande utbildning, får ersättning för resekostnader om de deltar i vägledning och inte har fyllt 20 år. Ersättning lämnas då även för kost och övernattningskostnader. I samtliga fall ersätts skäliga kostnader som överstiger 50 kr.

7.2.1 Aktivitetsgarantin

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska aktiviteter. Dessa innefattar: organiserade jobbsökaraktiviteter vid arbetsförmedlingen, aktiviteter som anordnas i samverkan mellan AMV och andra aktörer samt övriga arbetsmarknadspolitiska insatser som AMV förfogar över. Länsarbetsnämnden ska i samråd med deltagaren upprätta en individuell handlingsplan för hans eller hennes medverkan i programmet. Handlingsplanen och vilka aktiviteter som planeras för individen ska omprövas minst en gång per år.

²⁵ Ams föreskrifter om aktivitetsstöd.

Mål: Minska antalet långtidsarbetslösa, motverka långa inskrivningstider och minska andelen återinskrivningar. Ett delmål är att i samverkan med olika arbetsgivare få till stånd lämpliga arbeten som kan subventioneras med till exempel anställningsstöd.²⁶

Målgrupp: Personer som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna som arbetsökande vid den offentliga arbetsförmedlingen (d v s ej haft reguljärt arbete under minst två år).

Ersättningstid: Deltagaren kan vara kvar i programmet tills han eller hon: (i) haft ett reguljärt arbete i minst sex månader (lönebidrag och OSA räknas här som reguljärt arbete), (ii) påbörjar en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller (iii) själv väljer att lämna programmet. Under tid i reguljärt arbete utgår inget aktivitetsstöd.

Ersättning till anordnare av aktivitet: Ekonomiskt stöd får lämnas för merkostnader som föranleds av anordning av aktivitet.

7.2.2 Arbetsmarknadsutbildning

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1916.

Beskrivning: Yrkesinriktad utbildning. Länsarbetsnämnden eller andra aktörer upphandlar utbildningen eller utnyttjar platser i det reguljära utbildningssystemet.

Mål: Underlätta för den enskilde att få eller behålla ett arbete samt motverka att brist på arbetskraft uppstår på arbetsmarknaden.

Villkor: Utbildning inom det reguljära utbildningsväsendet på gymnasienivå får utnyttjas som arbetsmarknadsutbildning för den som är långtidsinskriven invandrare eller har ett arbetshandikapp. Reguljär utbildning på högskolenivå, eller motsvarande nivå, får anvisas som arbetsmarknadsutbildning om kursen omfattar högst 40 veckor och inte är del av en längre eftergymnasial utbildning.

²⁶ Ams (2000b).

7.2.3 Arbetspraktik

Introduktionsdatum: Arbetspraktik är i princip en annan beteckning på den tidigare arbetsplatsintroduktionen (API), vilken infördes den 1 juli 1995.

Beskrivning: Praktik på en arbetsplats.

Villkor: Arbetspraktik får anordnas av den som länsarbetsnämnden ingår överenskommelse med. När en överenskommelse ingås ska länsarbetsnämnden särskilt verka för att risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten som möjligt. I branscher med säsongarbete måste praktiken avse att omfatta en längre tidsperiod än den normala säsongen.

Anordnaren ska genom en skriftlig överenskommelse med länsarbetsnämnden åta sig att lämna ett finansieringsbidrag till staten med 3 000 kr per månad innan en person anvisas arbetspraktik. Om anordnaren är stat, kommun eller landsting uppgår bidraget till 1 000 kr per månad för personer som är långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen. Länsarbetsnämnden får anvisa arbetspraktik utan överenskommelse om finansieringsbidrag till unga handikappade, arbetshandikappade, invandrare, deltagare i aktivitetsgarantin, handledare i datortek samt vissa studerande som tar del av arbetspraktik under ferieuppehåll. Finansieringsbidrag behöver inte heller lämnas då praktiken anordnas som en integrerad del av arbetsmarknadsutbildning, i vägledande syfte och pågår i högst åtta veckor, eller av en ideell organisation.

Ersättning till anordnare av aktivitet: Ekonomiskt stöd för merkostnader får lämnas till ideella organisationer som anordnar arbetspraktik samt till statliga anordnare inom skogsvårds-, naturvårds- och kulturmiljövårdsområdena.

7.2.4 Förberedande insatser

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000.

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska insatser av vägledande, rehabiliterande eller orienterande karaktär. Dessa kan bestå av väglednings- eller platsförmedlingsaktiviteter, arbetslivsinriktad rehabilitering, upphandlad utbildning av förberedande eller orienterande karaktär, eller datorteksverksamhet i form av utbildning och träning i datateknik i kombination med

deltagande i arbetsmarknadsinriktad verksamhet. Deltagare i aktivitetsgarantin, långtidsinskrivna invandrare och arbetshandikappade kan också erbjudas utbildning på grundskole- eller gymnasienivå inom det reguljära utbildningsväsendet. Utbildning inom ramen för programmet är att jämställa med arbetsmarknadsutbildning.

Målgrupp: Personer med särskilt behov av att förbereda sig för ett annat arbetsmarknadspolitiskt program eller arbete.

Villkor: Utbildningen får inte bestå av undervisning enligt förordningen (1994:895) om svenskundervisning för invandrare (sfi).

Ersättningstid: Utbildning på grundskole- eller gymnasienivå inom ramen för aktivitetsgarantin får motsvara längst sex månaders heltidsstudier. Om det finns särskilda skäl får dock tiden förlängas för den som är långtidsinskriven invandrare eller har ett arbetshandikapp, oavsett om personen deltar i aktivitetsgarantin eller ej.

7.2.5 Stöd till start av näringsverksamhet

Introduktionsdatum: 1 juli 1984.

Beskrivning: Bidrag till en företagares försörjning under inledningsskedet av näringsverksamheten.

Målgrupp: Personer som är eller riskerar att bli arbetslösa och bedöms ha goda förutsättningar att driva näringsverksamheten med tillfredsställande lönsamhet och som genom verksamheten kan få varaktig sysselsättning. Personer bosatta inom ett sådant stödområde A eller B som avses i 2 § i förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd får beviljas stöd utan att de är eller riskerar att bli arbetslösa.

Ersättningstid: Ersättning lämnas under högst sex månader. Tiden kan dock förlängas om det finns särskilda skäl. Vid bedömning av förlängd ersättningstid

bör särskild hänsyn tas till om näringsverksamheten bedrivs i glesbygd eller av kvinnor eller invandrare²⁷.

7.2.6 Ungdomsinsatser

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarkandspolitiska aktiviteter hos en kommun. Programmet består av kommunala ungdomsprogram och ungdomsgarantin. Länsarbetsnämnden ska ta initiativ till överenskommelser som innebär att kommuner åtar sig att anordna ungdomsinsatser.

Mål: Avtalen med kommunerna ska särskilt inriktas på att motverka att långtidsarbetslöshet uppkommer eller består bland ungdomar.²⁸

Gemensamma villkor: I avtalen ska det framgå hur ungdomarna ska hålla kontakt med arbetsförmedlingen under verksamhetens gång.²⁹

Kommunala ungdomsprogram

Introduktionsdatum: 1 oktober 1995.

Beskrivning: Praktik eller annan verksamhet på heltid. Insatsen benämndes tidigare ”kommuners ansvar för ungdomar”.

Målgrupp: Arbetslösa ungdomar som inte fyllt 20 år och som inte genomgår gymnasieskola eller liknande utbildning.

Ersättningstid: Fram till dess ungdomarna fyller 20 år.

Ersättning: Kommunen har rätt till ersättning från staten för verksamheten. Kommunen beslutar om vilken ersättning som ska lämnas till deltagaren.

Ungdomsgarantin

Introduktionsdatum: 1 januari 1998.

²⁷ Ams allmänna råd om tillämpningen av förordningen om arbetsmarknadspolitiska program.

²⁸ Ams föreskrifter för tillämpningen av förordningen om arbetsmarknadspolitiska program.

²⁹ ibid.

Beskrivning: Aktiverande och utvecklande insats på heltid. Kommunens skyldighet inträder om något arbete, reguljär utbildning eller något lämpligt arbetsmarknadspolitiskt program inte kunnat erbjudas inom 90 dagar från anmälan som arbetssökande hos arbetsförmedlingen. Insatsen benämndes tidigare ”utvecklingsgarantin”.

Målgrupp: Arbetslösa ungdomar, mellan 20 och 25 år, som står till arbetsmarknadens förfogande.

Ersättningstid: Utvecklingsinsatsen ska erbjudas inom tio dagar från det att kommunens skyldighet inträtt och får pågå i högst tolv månader. Kommunen får erbjuda en ny utvecklingsinsats först efter att deltagaren under tre månader efter avslutad insats prövat sina möjligheter att få arbete eller påbörja en reguljär utbildning.

Ersättning: Den som är berättigad till arbetslöshetsersättning har rätt till aktivitetsstöd. Kommunen ska ersätta deltagare som, då programmet påbörjas, uppstår socialbidrag med ett belopp som motsvarar försörjningsstödet. Deltagare som vare sig erhåller aktivitetsstöd eller socialbidrag ska ersättas av kommunen med 1 967 kr per månad. De två ersättningarna från kommunen betecknas utvecklingsersättning. För den sistnämnda ersättningen ersätts kommunen av staten. Kommunen ersätts även för kostnader för aktivering av ungdomarna.

7.3 Andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder

7.3.1 Bidrag till utbildning i företag

Förordning (1984:518) om bidrag till utbildning i företag

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1958.

Beskrivning: Bidrag till arbetsgivare för utbildning av personal vid rekrytering, behov av kompetensutveckling samt för att förhindra permitteringar eller uppsägningar. Utbildningen kan även gälla den som är delägare i ett litet eller medelstort företag och verksam i företaget utan att vara anställd.

Mål: Att genom utbildning av de anställda förhindra permitteringar eller uppsägningar, alternativt att bidra till rekrytering eller anpassning av arbetsstyrkans

kompetens i samband med tekniska förändringar eller förändrad arbetssituation.

Villkor: Utbildningen kan anordnas av arbetsgivaren eller av extern anordnare och får bedrivas på hel- eller deltid. Den ska vara yrkesinriktad men får även avse allmänna ämnen om detta är en förutsättning för en yrkesinriktad utbildning eller för att deltagaren ska kunna utföra förändrade arbetsuppgifter till följd av ny teknik eller nya arbetsmetoder. Utbildningen ska också vara skild från den vanliga produktionen. Enstaka moment får dock ske i samband med produktionen om utbildningens inriktning eller liknande skäl kräver det.

Inom kommuner, landsting, statliga myndigheter, affärsdrivande verk och allmänna försäkringskassor kan bidraget användas för större satsningar på personalutbildning med villkor att planerade neddragningar av personal undviks eller förskjuts i tiden.³⁰

Nyanställningar som äger rum i samband med att bidrag lämnas ska ske efter anvisning av arbetsförmedlingen. Vid prioritering mellan flera ansökningar om bidrag ska det arbetsmarknadspolitiska värdet av eventuella motprestationer beaktas. Anställda med kort utbildning och utbildning som syftar till en jämnare könsfördelning ska ges företräde. Bidrag får inte lämnas för sådana utbildningar som arbetsgivaren enligt lag är eller avtal är skyldig att bekosta eller för utbildning av anställda inom Samhall.

Ersättningstid: Bidrag lämnas under högst 920 timmar för varje deltagare under en tid av två år.

Ersättning: Bidragsbeloppet är högst 60 kr per utbildningstimme och deltagare. Bidrag får lämnas till kostnader för lön, uppdragsersättningar och merkostnader för utbildningen. Lön och anställningsvillkor för deltagare i utbildningen ska vara avtalsenliga och får inte försämrats under utbildningstiden. För kommuner, landsting, statliga myndigheter, affärsdrivande verk och allmänna försäkringskassor lämnas ett bidrag med högst 50 000 kr per deltagare.

³⁰ Ams allmänna råd om tillämpningen av förordningen om bidrag till utbildning i företag.

7.3.2 Ersättning med otraditionella medel

Regleringsbrev för budgetåret 2000 avseende Arbetsmarknadsverket.
Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Introduktionsdatum: Infördes första gången 1993.

Regleringsbrevet anger att Ams under budgetåret 2000 får använda högst 672 miljoner kr till otraditionell verksamhet som motiveras av arbetsmarknadsskäl men som inte ryms inom ordinarie regelverk. Av dessa medel beräknas 120 miljoner kr användas i lokala utvecklingsavtal mellan stat och kommun för ut-satta bostadsområden i storstadsregionerna, i enlighet med proposition 1997/98:165.

Vid otraditionell verksamhet ska behoven speciellt beaktas för personer som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen samt personer som riskerar att bli arbetslösa på grund av strukturförändringar på arbetsmarknaden. Stöd får även lämnas i samband med anställningsstöd för arbeten som medför investeringar, för skogliga arbeten och arbeten inom miljö-, natur-, byggnads- och fornvård. Detta stöd får uppgå till högst 2 500 kr per dag i de kommuner eller delar av kommuner som enligt förordningen (1990:642) om regionalpolitiskt företagsstöd ingår i ett stödområde eller som enligt regeringens beslut ska vara inplacerat i ett tillfälligt stödområde, och till högst 1 500 kr per dag i övriga delar av landet.

Endast en mindre del av de otraditionella medlen får användas till förvaltningskostnader som hänför sig till specifika projekt och som normalt inte ska finansieras inom ramen för ordinarie förvaltningsmedel. Medlen får inte användas till ersättning som avser försörjning av deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De får dock användas till sådan ersättning till projektledare för otraditionell verksamhet. Verksamheten får inte strida mot övriga bestämmelser om arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

7.3.3 Flyttningsbidrag

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag

Beskrivning: Bidrag till flyttning som sker av arbetsmarknadspolitiska skäl, för den som inte kan få arbete i eller nära hemorten. Flyttningsbidraget består av

tre olika bidrag. Respenning ger rätt till ersättning för resa, logi och bohagstransport för den som söker arbete eller börjar arbeta på annan ort. Starthjälp innebär en engångsersättning till den som flyttar till en annan ort för att arbeta. Pendlingsstöd är bidrag till den som tar ett arbete som medför långa och kostsamma pendlingsresor.

Gemensamma villkor: Flyttningsbidrag får lämnas till personer som har fyllt 25 år. Om det finns särskilda skäl får bidrag även lämnas till personer som har fyllt 20 år eller genomgått treårig gymnasieskola. Bidrag får inte lämnas om anställningen på den nya orten kan ses som en flyttning mellan arbetsplatser inom samma företag.

Respenning

Målgrupp: Personer som är eller riskerar att bli arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få arbete i eller nära hemorten. Bidrag får även lämnas till den som har en kvalificerad yrkesutbildning och fått anställning vid ett stödberättigat företag i ett stödområde som avses i förordningen (1999:1383) om stödområden för vissa regionala företagsstöd, om arbetskraft med sådan utbildning inte finns att få tag i på orten. Detsamma gäller den som bor inom ett sådant stödområde och har fått stadigvarande anställning på annan ort, om flyttningen förbättrar möjligheterna för någon annan arbetssökande som har svårt att byta bostadsort att få arbete inom stödområdet.

Villkor: Ansökan om bidrag ska göras före resan eller flyttningen.

Ersättning: Respenning lämnas för resa, logi och bohagstransport. Ersättning för resa och logi får lämnas för besök i annan ort, om besöket bedöms nödvändigt för att anställningen ska komma till stånd, samt för att tillträda en anställning på annan ort. Ersättning för bohagstransport får lämnas till den som har fått en anställning som beräknas vara minst sex månader på annan ort, om bidragstagaren fått bostad där. Kostnader för resa och logi ersätts om de överstiger 50 kr. Kostnader för billigaste färd sätt ersätts. Resa med flyg eller egen bil kan ersättas om det är motiverat med hänsyn till tidsvinsten eller av andra särskilda skäl.

Starthjälp

Målgrupp: Personer som är arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få arbete i eller nära hemorten samt, genom förmedlingen eller på egen hand, fått anställning på en ort dit det inte är möjligt att pendla dagligen.

Villkor: Bidrag lämnas inte om arbetsgivaren betalar traktamente på grund av flyttningen i samband med nyanställningen, inte heller om anställningen beräknas vara kortare tid än sex månader eller om anställningen är den första efter avslutad utbildning, annan än arbetsmarkandsutbildning eller gymnasial vuxenutbildning eller liknande. Ansökan om bidrag ska göras innan anställningen tillträds.

Ersättning: 11 000 kr som betalas ut i samband med att anställningen tillträds. Bidrag får endast lämnas en gång under en tvåårsperiod. Om en arbetstagare vållar att anställningen upphör inom sex månader och därför återgår i arbetslöshet ska starthjälp avseende den återstående perioden betalas tillbaka. Det samma gäller om arbetstagaren beviljas obetald ledighet som inte beror på sjukdom eller liknande orsak.

Pendlingsstöd

Målgrupp: Personer som är arbetslösa och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen och som inte bedöms kunna få arbete i eller nära hemorten samt, genom förmedlingen eller på egen hand, fått anställning på en ort som ligger på ett sådant avstånd att kostnaden för en resa dit överstiger kostnaden för en resa inom normalt pendlingsavstånd från hemorten.

Villkor: Bidrag lämnas inte om arbetsgivaren betalar traktamente på grund av flyttningen i samband med nyanställningen, inte heller om anställningen beräknas vara kortare tid än sex månader eller om anställningen är den första efter avslutad utbildning, annan än arbetsmarkandsutbildning eller gymnasial vuxenutbildning eller liknande. Ansökan om bidrag ska göras innan anställningen tillträds.

Ersättning: Pendlingsstöd lämnas för de resekostnader som överstiger kostnader för normalt pendlingsavstånd, dock högst 1 200 kr i månaden under sex månader. Bidrag får endast lämnas en gång under en tvåårsperiod.

7.3.4 Interpraktikstipendier

Förordning (1997:581) om interpraktikstipendier

Introduktionsdatum: Ersatte Europastipendier den 1 oktober 1997.

Beskrivning: Stipendier till arbetslösa ungdomar för praktik på arbetsplatser utanför Sverige.

Målgrupp: Ungdomar mellan 20 och 30 år som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa. Personer som saknar grundläggande utbildning och har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden ska särskilt beaktas. Stipendier kan även beviljas ungdomar som omfattas av arbetsmarknadspolitiska program.

Villkor: Stipendier söks hos Internationella programkontoret för utbildningsområdet efter rekommendation av länsarbetsnämnden. Stipendier får inte lämnas för praktik i enskilt hem.

Ersättningstid: Högst sex månader.

Ersättning: Stipendiet ger ersättning för resa, uppehälle och försäkring, dock högst 11 000 kr per person i genomsnitt per kalendermånad.

7.3.5 Offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa (OTA)

Lag (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa

Förordning (1996:987) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa

Introduktionsdatum: 1 november 1996.

Beskrivning: Äldre arbetslösa ges möjlighet att utföra vissa arbetsuppgifter inom kommun, landsting, stat och försäkringskassa.

Mål: Stärka kompetensen hos äldre arbetslösa och höja kvaliteten i anordnarens verksamhet.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar sökanden. Inga nya sökanden har fått anvisas sedan den 1 januari 1999. Personer som anvisats före detta datum och

fortfarande deltar i åtgärden kan delta till och med den 31 december 2000. Personer som fyllt 62 år före den 1 januari 1999 kan delta fram till dess att de fyller 65 år. Arbetsuppgifterna får inte tränga undan ordinarie verksamhet. Åtgärden kan endast komma i fråga för personer som uppbär arbetslöshetsersättning³¹.

Ersättningstid: Åtgärden är tidsbegränsad fram till den 31 december 2001.

Ersättning: Ersättning motsvarande arbetslöshetsersättningen samt ett tilläggsbelopp om 45 kr per dag för verksamhet på heltid. Om verksamheten pågår i mindre omfattning ska tilläggsbeloppet minska i motsvarande utsträckning.

8 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade

Under utgiftsområde 14, Arbetsmarknad och arbetsliv, finns anslaget A3, Särskilda åtgärder för arbetshandikappade. Syftet med de åtgärder som finansieras av anslaget är att ge sökande med arbetshandikapp samma rätt och möjlighet att delta i arbetslivet som icke arbetshandikappade har. Nedan återfinns även Samhall som har ett eget anslag under utgiftsområde 14, nämligen B6, Bidrag till Samhall. Anslaget år 2000 för särskilda åtgärder för arbetshandikappade uppgår till 6,8 miljarder kr och anslaget för Samhall uppgår till 4,3 miljarder kr. I detta avsnitt beskrivs regelverket kring de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna för arbetshandikappade vid utgången av år 2000. De viktiga förändringar som skett under året presenteras i kapitel 10.

8.1 Särskilda insatser för personer med arbetshandikapp

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp

Gemensamt för samtliga insatser:

Mål: Kompensera den nedsättning i arbetsförmågan som finns hos personer med arbetshandikapp och stärka deras möjligheter att få eller behålla ett arbete.

³¹ Ams allmänna råd om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa.

Målgrupp: Arbetshandikappade som fyllt 20 år och uppfyller de särskilda villkor som finns för respektive insats. (Som arbetshandikappad räknas den som på grund av ett funktionshinder har nedsatt arbetsförmåga.) Unga handikappade och personer som tar del av praktisk arbetslivsorientering kan få ta del av en insats innan de fyller 20 år.

Villkor: En insats ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverad, vilket innebär att den ska framstå som lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan en insats görs ska länsarbetsnämnden ge berörd arbetstagarorganisation möjlighet att yttra sig. Detta gäller emellertid inte vid särskilt stöd vid start av näringsverksamhet eller stöd som lämnas till företagare eller fria yrkesutövare. Den som vill ta del av stöd ska samråda med länsarbetsnämnden innan han eller hon vidtar den åtgärd som innebär en kostnad. I annat fall lämnas stöd endast vid synnerliga skäl.

8.1.1 Lönebidrag

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1980.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare vid nyanställning av en arbetshandikappad. Stöd får även lämnas när en anställd återgår till arbetet efter att ha haft helt sjukbidrag, när en arbetstagare som tidigare haft anställning med lönebidrag får sin arbetsförmåga försämrad inom tre år från det att lönebidrag senast lämnades och när en arbetstagare övergår från skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare till en annan anställning hos arbetsgivaren.

Målgrupp: Arbetshandikappade som inte bedöms kunna få eller behålla ett arbete om inte stödet lämnas och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser än lönebidrag eller skyddat arbete.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. En anvisning får endast göras om arbetsuppgifter och arbetsförhållanden bedöms lämpliga. Länsarbetsnämnden ska verka för att arbetstagaren övergår till en anställning utan lönebidrag. För att underlätta övergången ska en individuell handlingsplan upprättas i samband med anvisningen.

Lönebidrag kan kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten³² och med särskild stödperson för introduktion och uppföljning under uppföljning. Om det är fråga om en person med gravt arbetshandikapp kan lönebidraget även kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt andra punkten och med stöd till personligt biträde.

Ersättningstid: Högst fyra år. Stödet får förlängas utöver det fjärde året om det bedöms motiverat med hänsyn till arbetstagarens arbetsförmåga. En sådan förlängning ska omprövas regelbundet. Ett första beslut om lönebidrag får omfatta högst ett år³³.

Ersättning: Lön och andra anställningsförmåner ska följa kollektivavtal eller vara likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Lönebidragets storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning i arbetstagarens arbetsförmåga, dock till högst 80 procent av lönekostnaden. Vid anställning i en allmännyttig organisation får bidrag lämnas med upp till 90 procent av lönekostnaden om arbetet uppfyller vissa krav ifråga om utveckling, rehabilitering och arbetsmiljö. Målet är att den genomsnittliga bidragsnivån till andra arbetsgivare än allmännyttiga organisationer ska uppgå till högst 60 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden³⁴. Bidrag får lämnas med hela lönekostnaden om arbetstagaren är berättigad till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, har mer än ett svårare funktionshinder, eller på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare haft kontakt med arbetslivet eller varit borta under längre tid.

Bidragsgrundande lönekostnad är bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt sociala avgifter och avtalsenliga försäkringar. Endast lönekostnader för normal veckoarbetstid läggs till grund för bidrag. Månadslön över 13 700 kr är inte bidragsgrundande.

³² Se avsnitt 8.1.6.

³³ Ams föreskrifter om tillämpningen av förordningen om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

³⁴ Regleringsbrev till AMV för budgetåret 2000.

8.1.2 Skyddat arbete

Beskrivning: Finns i två former: skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare och skyddat arbete hos Samhall.

Målgrupp: Arbetshandikappade vars arbetsförmåga är så nedsatt att de inte kan få annat arbete och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser.

Gemensamma villkor: En anvisning får endast göras om arbetsuppgifter och arbetsförhållanden bedöms lämpliga för arbetstagaren. Länsarbetsnämnden ska regelbundet pröva om den som har skyddat arbete kan övergå till en annan anställning.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

Beskrivning: Bidrag till offentliga arbetsgivare som anordnar skyddat arbete för arbetslösa med arbetshandikapp.

Målgrupp: Arbetslösa som har socialmedicinska arbetshandikapp, arbetslösa som är berättigade till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och arbetslösa som på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare haft kontakt med arbetslivet eller varit borta från det en längre tid.

Villkor: Länsarbetsnämnden anvisar arbetstagare. En anvisning får inte göras om arbetet bedrivs inom konkurrensutsatt verksamhet eller sektor.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare får kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten³⁵.

Ersättningstid: Ett första beslut om bidrag får omfatta högst ett år³⁶.

Ersättning: Den anställde ska ges lön och andra anställningsförmåner som följer av, eller är likvärdiga med, kollektivavtal inom branschen. Stödet till ar-

³⁵ Se avsnitt 8.1.6.

³⁶ Ams föreskrifter om tillämpningen av förordningen om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

betsgivaren fastställs med hänsyn till graden av nedsättning i arbetstagarens arbetsförmåga och kan lämnas med upp till hela lönekostnaden. Bidragsgrundande lönekostnad är bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön samt sociala avgifter och avtalsenliga försäkringar. Endast lönekostnader för normal veckoarbetstid läggs till grund för bidrag. Månadslön över 13 700 kr är inte bidragsgrundande.

Skyddat arbete hos Samhall³⁷

Introduktionsdatum: Samhall bildades 1980.

Beskrivning: Samhall är ett statligt bolag som har till uppgift att skapa meningsfullt och utvecklande arbete för arbetshandikappade där (de geografiska) behoven finns. Bolaget bedriver affärsmässig verksamhet inom såväl industriell verksamhet som service- och tjänstesektor.

Mål: Samhall ska under år 2000 uppnå ett sysselsättningsmål för arbetshandikappade anställda om minst 31,9 miljoner arbetstimmar. Rekryteringen ska till minst 40 procent ske från de prioriterade grupperna, utvecklingsstörda, psykiskt sjuka och flerhandikappade, enligt de definitioner som Ams och Samhall har enats om. Minst 5 procent av de anställda med arbetshandikapp ska under året övergå till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Samhall ska verka för att andelen kvinnor som lämnar koncernen ska öka. Verksamheten ska bedrivas med affärsmässig effektivitet och ett högt resursutnyttjande inom koncernen, bl a genom strukturella förändringar i syfte att minska kostnaderna för produktionen samt genom insatser för en god beläggning.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. Arbetet ska så långt som möjligt vara utformat så att det tillvaratar och utvecklar den anställdes kunskaper, färdigheter, erfarenheter och intressen för att stärka möjligheterna att på sikt få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Skyddat arbete hos Samhall får inte kombineras med någon annan åtgärd.

Ersättningstid: Tillsvidareanställning av de arbetshandikappade upp till allmän pensionsålder eller till dess att övergång till reguljärt arbete sker.

³⁷ Utöver ovan nämnda förordning baseras avsnittet på Ams (2001b), Budgetpropositionen för år 2000 och Avtal mellan staten och Samhall AB (2000).

Ersättning: Den anställda ska ha lön och andra anställningsförmåner som följer av, eller är likvärdiga med, kollektivavtal inom branschen. Staten ger ersättning för de merkostnader Samhall har jämfört med andra företag, t ex för den anpassade arbetstakten, arbetet med övergångar, stödinsatser och den geografiska spridningen.

8.1.3 Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare för köp, hyra eller reparation av arbetshjälpmedel eller andra anordningar som underlättar för en anställd med arbetshandikapp att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Stöd kan också lämnas till arbetshandikappade som är företagare, fria yrkesutövare eller som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering. Stöd får dessutom lämnas till expertundersökningar för att klargöra behovet av hjälpmedel. Insatsen benämndes tidigare ”arbets-hjälpmedel”.

Villkor: Stöd till hjälpmedel för en anställd lämnas endast för behov som framkommer under de första tolv månaderna. Stöd får inte lämnas till hjälpmedel som normalt behövs i verksamheten, som kan ersättas genom annat stöd eller som enligt bestämmelser ska utföras utan stöd.

Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen kan kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten³⁸, särskild stödperson för introduktion och uppföljning, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare.

Ersättning: Högst 50 000 kr vardera till arbetsgivaren och den arbetshandikappade. Om stödet gäller datorbaserade hjälpmedel eller om det finns synnerliga skäl kan ett högre belopp lämnas. Stödet ska betalas tillbaka om hjälpmedlet inte används för avsett ändamål, om det inte finns särskilda skäl.

³⁸ Se avsnitt 8.1.6.

8.1.4 Stöd till personligt biträde

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare som har kostnader för personligt biträde åt en anställd med arbetshandikapp. Stödet kan även lämnas till arbetshandikappade som är företagare, fria yrkesutövare eller som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering. Insatsen benämndes tidigare ”arbetsbiträde”.

Villkor: Beslut om personligt biträde ska omprövas regelbundet. En beslutsperiod får omfatta högst två år.³⁹

Stöd till personligt biträde får kombineras med särskilt stöd vid start av näringsverksamhet och, om det är fråga om personer med gravt arbetshandikapp, med lönebidrag.

Ersättning: Högst 50 000 kr per år till arbetsgivaren eller den som har kostnaden för biträdet. Till företagare med arbetshandikapp som medför stora kommunikationssvårigheter får stöd lämnas med upp till 100 000 kr per år.

8.1.5 Särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS)

Beskrivning: Särskild stödperson åt en person med arbetshandikapp under inledningsskedet av en anställning eller under arbetspraktik som föregår en anställning. Stödpersonerna kallas SIUS-konsulenter och är anställda vid AMV.

Målgrupp: Arbetshandikappade med behov av extra stöd och träning inför en anställning.

Villkor: Får kombineras med särskilda insatser för syn- och hörselskadade, stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och, under uppföljning, med lönebidrag.

Ersättningstid: Högst sex månader under introduktion samt under uppföljningen av anställningen. Uppföljningsstöd får lämnas under högst ett år.⁴⁰

³⁹ Ams administrativa föreskrifter om handläggningen av ärenden om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

⁴⁰ *ibid.*

8.1.6 Särskilda insatser för syn- och hörselskadade

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till: (1) tal- och punktskriftslitteratur som synskadade behöver för att kunna ta del av arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program, och (2) utbildning av personligt biträde i teckenspråk för döva, utbildning av personligt biträde eller tolk för dövblinda eller inläsning på ljudmedier av facklitteratur till en synskadad som tar del av utbildning inom ett företag.

Villkor: Stödet avser inte insatser som landstinget ska svara för.

Stöd enligt första punkten kan kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, särskild stödperson för introduktion och uppföljning, särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare. Stöd enligt andra punkten kan kombineras med särskilt stöd vid start av näringsverksamhet och, om det är fråga om en person med gravt arbetshandikapp, med lönebidrag.

Ersättning: Vid utgifter enligt första punkten ersätts samtliga kostnader. Vid utgifter enligt andra punkten ges ersättning med högst 50 000 kr per år.

8.1.7 Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetslösa med arbetshandikapp som har kostnader för att skaffa utrustning eller andra kostnader när de startar näringsverksamhet. Insatsen benämndes tidigare ”näringshjälp”.

Villkor: Näringsverksamheten måste förväntas ge ett väsentligt tillskott till försörjningen.

Stödet kan kombineras med stöd till start av näringsverksamhet, särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten⁴¹, stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och stöd till personligt biträde.

⁴¹ Se avsnitt 8.1.6.

Ersättning: Högst 60 000 kr per person. Stödet ska betalas tillbaka om näringsverksamheten läggs ner eller säljs inom tre år efter det att stödet lämnades, om det inte finns särskilda skäl.

8.2 Andra åtgärder för arbetshandikappade

8.2.1 Ersättning med otraditionella medel

Regleringsbrev för budgetåret 2000 avseende Arbetsmarknadsverket
Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Introduktionsdatum: Infördes första gången 1993.

Regleringsbrevet anger att Ams under budgetåret 2000 får använda högst 50 miljoner kr till otraditionell verksamhet som motiveras av arbetsmarknadsskäl men som inte ryms inom ordinarie regelverk. I första hand ska verksamheten öka möjligheterna för personer med svårare funktionshinder att få arbete. En mindre del av beloppet får användas till projektledning och andra liknande kostnader som hänför sig till specifika projekt och som normalt inte ska finansieras inom ramen för ordinarie förvaltningsmedel. Medlen får inte användas till ersättning som avser försörjning av deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De får dock användas till ersättning till projektledare för otraditionell verksamhet. Verksamheten får inte strida mot övriga bestämmelser om arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

9 Europeiska socialfonden⁴²

Socialfonden är en av EU:s fyra strukturfonder (regional-, social-, jordbruks- och fiskefonden). Strukturfonderna syftar till att förstärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen mellan medlemsländerna och motverka ett Europa med stora regionala och sociala skillnader. Strukturfonderna utgör ungefär en tredjedel av EU:s budget och används för att finansiera olika så kallade målprogram. Målen kan vara knutna till geografiskt avgränsade områden eller avse

⁴² Avsnittet baseras på Nutek (2002), Budgetpropositionen för år 2000 och regleringsbrevet till AMV för budgetåret 2000.

hela länder. Som komplement till målprogrammen finns det ett flertal så kallade gemenskapsinitiativ som avser sociala och ekonomiska frågor som är gemensamma för flera europeiska regioner.

Organisationen för genomförandet av programmen består i normalfallet av en förvaltningsmyndighet, vilken har det övergripande ansvaret, en utbetalande myndighet och en kommitté/delegation som beslutar om stöd. Därtill finns en så kallad övervakningskommitté som ansvarar för uppföljning och utvärdering samt övervakar så att programmet genomförs i enlighet med beslutade riktlinjer och prioriteringar. I övervakningskommittéerna ingår bl a representanter från länsstyrelser, kommuner, näringslivsorganisationer och berörda departement och myndigheter. Beslut om vilka projekt som ska få EU-bidrag fattas i regel regionalt.

Förgående programperiod avsåg åren 1995-99. Inga nya beslut får tas för denna period efter 1999. Utbetalningar till redan beslutade projekt kan dock ske till och med år 2001. Nuvarande programperiod avser åren 2000-06.

9.1 Programperioden 1995-99

Anslag A4 under utgiftsområde 14 i statsbudgeten redovisar utbetalningar från Europeiska socialfonden för programperioden 1995-99. Utbetalningarna avser delfinansiering av insatser inom ramen för strukturfondsmålen 2, 3, 4, 5b och 6 samt gemenskapsinitiativen. Från anslaget bekostas vidare en statlig medfinansiering av mål 4 och insatser av mål 4-karaktär inom mål 6. Anslaget uppgår till 1,24 miljarder kr för budgetåret 2000, varav 1,15 miljarder kr betalas ut från Socialfonden. Mål 3 och mål 4 samt gemenskapsinitiativen Employment och Adapt omfattas enbart av Socialfonden medan övriga program delfinansieras av flera strukturfonder.

Mål 2 har syftat till förnyelse i områden som drabbats eller hotats av industriell tillbakagång. Stödet har gällt företag, kommuner, länsstyrelser, landsting och organisationer i följande fem områden: norra Norrlandskusten, Ångermanlandskusten, Bergslagen, Fyrstadsregionen⁴³ samt delar av Blekinge. Insatserna har fokuserat på näringslivsutveckling, lokal utveckling, turism och kompe-

⁴³ Lysekil, Uddevalla, Vänersborg och Trollhättan.

tensutveckling. Programmen har finansierats till 25 procent av EU-medel och till resterande del av svenska offentliga medel och berörda företag.

Mål 3 har syftat till minskad arbetslöshet och ökad kunskap hos arbetslösa. Stödet har gällt företag, myndigheter och organisationer som velat driva utvecklingsprojekt för att bekämpa arbetslöshet. Målgrupperna har varit långtidsarbetslösa, arbetslösa ungdomar, arbetshandikappade samt invandrare. Insatserna har fokuserat på kompetensutveckling, vägledning och rådgivning, aktivitetscenter samt start av näringsverksamhet. Drygt hälften av kostnaderna har finansierats med svenska offentliga medel och resterande del av EU.

Mål 4 har syftat till att stärka anställdas och verksamheters konkurrenskraft genom kompetensutveckling i kombination med förändrad arbetsorganisation. Stödet har vänt sig till små och medelstora företag samt till offentligt anställda inom vård och omsorg. Exempel på insatser är produktutveckling, samverkan i arbetslag, IT-användning, omvärldskunskap och internationalisering. EU har bidragit med ca 25 procent av finansieringen, svenska staten med lika mycket och resterande del har finansierats av berörda arbetsgivare.

Mål 5b har syftat till utveckling och strukturuomvandling i landsbygdsområden. Stödet har vänt sig till småföretag, organisationer, utvecklingsgrupper, länsstyrelser, landsting och kommuner i delar av Västerbottens, Gävleborgs och Dalarnas län, sydöstra och västra Sverige, Gotland och skärgården. Insatserna har inriktats på arbete och näringsliv, kultur och naturresurser, infrastruktur samt lokal utveckling. Insatserna har finansierats till 20 procent av EU-medel och till resterande del av svenska offentliga medel och berörda arbetsgivare.

Mål 6 har syftat till att stödja Sveriges mest glesbefolkade områden. Stödet har vänt sig till kommuner, landsting, länsstyrelser, företag, organisationer och föreningar. Samernas behov skulle speciellt uppmärksammas. Insatsområden har varit företagsutveckling, kompetensutveckling, jordbruk, fiske och naturresurser, lokal utveckling, samisk utveckling samt fysisk infrastruktur. EU har bidragit med ca 40 procent av finansieringen liksom staten, landstingen och kommunerna. Arbetsgivarna har bidragit med ca 20 procent.

Employment och Adapt: Employment har syftat till att öka möjligheterna till arbete för handikappade, utsatta grupper och ungdomar samt till att öka jäm-

ställdheten på arbetsmarkanden. Adapt har syftat till att finna nya metoder för kompetensutveckling och samarbete som kan stärka de anställdas ställning på arbetsmarknaden. Både offentlig och privat sektor har kunnat delta som projektanordnare. Svenska medel har stått för 35 till 55 procent av projektkostnaderna. Projekten skulle genomföras i partnerskap med liknande projekt i minst två andra medlemsländer.

9.2 Programperioden 2000-06

Anslag A5 under utgiftsområde 14 redovisar utbetalningar från Europeiska socialfonden för programperioden 2000-06. Utbetalningarna avser delfinansiering av insatser inom de nya strukturfondsmålen 1, 2 och 3 samt gemenskapsinitiativet Equal. Från anslaget bekostas även statlig medfinansiering av en satsning på kompetensutveckling inom mål 1 och 3. Anslaget uppgår till 641 miljoner kr för budgetåret 2000, varav 441 miljoner kr betalas ut från Socialfonden. Mål 3 och Equal omfattas av enbart Socialfonden medan mål 1 och 2 delfinansieras av flera strukturfonder.

Mål 1 avser de mest glesbefolkade regionerna i landet och syftar till att stärka och utveckla tillväxten i näringslivet. Stödet gäller företag, kommuner, offentliga organ, organisationer och föreningar i norra Norrland och södra Skogslänsregionen. Exempel på insatsområden är näringslivsutveckling, utveckling av infrastruktur, livslångt lärande och särskilda insatser för samerna. Länsstyrelserna i Norrbottens och Jämtlands län är ansvariga för genomförandet. EU beräknas bidra med ca 35 procent av kostnaderna.

Mål 2 syftar till att stimulera näringslivsutvecklingen i utsatta industri- och landsbygdsregioner. Stödet gäller delar av Dalarnas, Gävleborgs, Västmanlands, Värmlands, Västra Götalands och Örebro län, delar av sydöstra Sverige samt hela Gotland och andra öar. Insatserna baseras på den aktuella regionens behov. Exempel på insatsområden är utveckling av näringslivsmiljö och företagsklimat, attraktiv livsmiljö och utveckling av mänskliga resurser. Länsstyrelserna i Gävleborgs, Örebro och Jönköpings län är ansvariga för genomförandet. EU:s regional- och socialfonder beräknas bidra med knappt 30 procent av kostnaderna.

Mål 3 har till uppgift att stärka individens ställning på arbetsmarknaden och därigenom bidra till tillväxt och ökad sysselsättning. Mål 3 vänder sig till såväl

anställda i företag, offentlig sektor, organisationer och ensamföretagare som arbetslösa. Programmet koncentreras till följande insatsområden: kompetensutveckling för sysselsatta, ökad anställbarhet och företagaranda, integration, mångfald och jämställdhet samt lokal utveckling. Svenska ESF-rådet är ansvarigt för genomförandet. EU beräknas bidra med drygt 25 procent av kostnaderna.

Equal ska stödja utvecklingen av nya metoder för att motverka diskriminering och utestängning i arbetslivet. Grundläggande i *Equal* är samarbete över nationsgränserna. Programmet är koncentrerat till följande temaområden: anställbarhet, företagaranda, anpassningsförmåga, asylsökanden samt lika möjligheter för kvinnor och män. Ansvarigt för genomförandet är Svenska ESF-rådet. Socialfonden beräknas bidra med knappt 50 procent av kostnaderna.

10 Viktiga förändringar i åtgärdsprogrammet under år 2000

Även förändringar under år 1999 som inte togs upp i "Arbetsmarknadspolitisk översikt 1999" noteras här.

10.1 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet

Arbetslöshetsförsäkring, 1999-10-01: Möjligheten till fortsatt ersättning utan att de allmänna villkoren är uppfyllda, för deltagare i sådana projekt som avses i förordning (1998:345) om aktivare användning av arbetslöshetsersättningen, upphör.

2000-08-01: En regel som uttryckligen säger att en sökande måste söka arbete aktivt för att ha rätt till arbetslöshetsersättning förs in i lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Aktivitetsstöd, 2000-08-01: Det som tidigare benämndes "utbildningsbidrag" benämns nu "aktivitetsstöd". Rätten till aktivitetsstöd med som lägst 475 kr per dag för unga handikappade, som tagit del av program under minst tolv månader, gäller nu vid deltagande i samtliga program. Tidigare gällde detta endast vid arbetspraktik. Ams får från detta datum meddela föreskrifter om stöd till nödvändiga kostnader för resor, övernattnings och uppehåll för deltagare i ar-

betsmarknadspolitiska program. Tidigare fanns allmänna råd för användningen av dessa stöd. Särskilda stöd vid resor m m för funktionshindrade förs in i förordningen om aktivitetsstöd. Dessa stöd reglerades tidigare i förordning (1987:409) om bidrag till arbetshjälpmedel m m.

10.2 Arbetsmarknadspolitiska program och andra åtgärder

Aktivitetsgarantin, 2000-08-01: Nytt program för personer som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna vid arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadspolitiska aktiviteter, 2000-08-01: Upphör som samlingsnamn för arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, datortek, arbetslivsinriktad rehabilitering och stöd till start av näringsverksamhet.

Arbetsmarknadsutbildning, 2000-01-01: Även personer som inte är eller riskerar att bli arbetslösa får anvisas arbetsmarknadsutbildning i form av s k bristyrkesutbildning under år 2000.

2000-08-01: Arbetsmarknadsutbildningen kunde tidigare bestå av allmänteoretiska och orienterande utbildningar, dessa utbildningar ingår nu i ”förberedande insatser”. Utbildningen var tidigare inte tidsbegränsad. Från detta datum gäller dock samma regler som för övriga program, d v s tiden får vara som längst sex månader om det inte finns särskilda skäl.

Arbetspraktik, 2000-08-01: Villkoret att endast arbetslösa får anvisas arbetspraktik upphör. Detta innebär att även personer som riskerar arbetslöshet nu kan erbjudas praktik. Regeln att invandrare och arbetshandikappade kan få förlängd praktik upphör samtidigt. Nu gäller samma regler som för övriga program, d v s tiden kan förlängas om det finns särskilda skäl. Även deltagare i aktivitetsgarantin kan från detta datum anvisas arbetspraktik utan överenskomelse om finansieringsbidrag. Finansieringsbidrag behöver nu inte heller lämnas om praktiken är en del av arbetsmarknadsutbildningen.

Förberedande insatser, 2000-01-01: Den längsta tiden en person får delta i datortek förlängs från tre till sex månader.

2000-08-01: Förberedande insatser införs som ett samlingsnamn för aktiviteter inom ramen för vägledning och platsförmedling, arbetslivsinriktad rehabilitering, datortek och utbildning av förberedande och orienterande karaktär (ingick tidigare i arbetsmarknadsutbildningen). Även heltidsaktiviteter inom ra-

men för vägledning och platsförmedling berättigar nu till aktivitetsstöd. För arbetslivsinriktad rehabilitering, som tidigare inte var tidsbegränsad, gäller nu samma regler som för övriga program, d v s tiden får vara högst sex månader om det inte finns särskilda skäl. Villkoret att endast arbetslösa får delta i dator-tek upphör vid samma datum. Även personer som riskerar arbetslöshet kan nu delta.

2000-11-01: Även deltagare i aktivitetsgarantin kan nu erbjudas utbildning på grundskole- eller gymnasienivå inom det reguljära utbildningsväsendet. Tiden får vara högst sex månader, men kan förlängas för långtidsinskrivna invandrare och arbetshandikappade om det finns särskilda skäl.

Förstärkt anställningsstöd, 1999-10-01: Införs för personer som sedan 36 månader antingen varit arbetslösa eller deltagit i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Det tidigare anställningsstödet kallas numera ”allmänt anställningsstöd”.

2000-01-01: Tidsgränsen för förstärkt anställningsstöd ändras till 24 månader. Även personer med arbetshandikapp som lämnar ett skyddat arbete kan från detta datum anställas med förstärkt anställningsstöd.

2000-08-01: Det förstärkta stödet utvidgas till att även inriktas på personer som varit arbetslösa under 48 månader eller mer.

Generationsväxling, 2000-08-01: Åtgärden upphör. Reglerna gäller dock fortfarande för fall som beslutats före detta datum.

Interpraktikstipendier, 2000-05-15: Stipendier får nu även beviljas till ungdomar som riskerar långtidsarbetslöshet. Ungdomar som saknar grundläggande utbildning och har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden ska särskilt beaktas.

IT-utbildning (SwIT), 2000-03-31: Åtgärden upphör.

Offentligt tillfälligt arbete för äldre arbetslösa (OTA), 2000-01-01: Åtgärden förlängs ett år för deltagare som anvisats före den 1 januari 1999. Dessa personer kan delta fram till och med den 31 december 2000.

Resursarbete, 1999-10-01: Åtgärden upphör. Personer som anvisats resursarbete före detta datum får delta längst t o m den 31 mars 2000.

Särskilt anställningsstöd, 2000-08-01: Införs för personer som är 57 år eller äldre och som varit arbetslösa i minst 24 månader och tagit del av aktivitetsgarantin under minst tre månader.

Ungdomsinsatser, 2000-08-01: Nytt samlingsnamn för de kommunala ungdomsprogrammen och ungdomsgarantin.

Utbildningsstöd, 2000-08-01: Åtgärden upphör. Reglerna gäller dock fortfarande för utbildningsstöd som beslutats före detta datum.

10.3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade

Bidrag till resekostnader, 2000-08-01: Ingick tidigare bland särskilda åtgärder för arbetshandikappade. Regleras nu i förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd.

Lönebidrag, 2000-08-01: Den övre åldersgränsen slopas. En paragraf som reglerar hur lönebidrag får kombineras med övriga insatser för arbetshandikappade läggs till i förordningen. Bestämmelsen att lönebidrag och stöd till personligt biträde tillsammans inte får överstiga lönekostnaden för den anställde tas bort.

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare, 2000-08-01: Den övre åldersgränsen slopas. En paragraf som reglerar hur skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare får kombineras med övriga insatser för arbetshandikappade läggs till i förordningen. Bestämmelsen att bidrag inte får lämnas till arbetsgivare som för samma insats får statsbidrag med stöd av andra bestämmelser tas bort. Även bestämmelsen att skyddat arbete inte får avse industriell tillverkning tas bort. Det läggs istället till att en anvisning inte får göras om arbetet bedrivs inom konkurrensutsatt verksamhet eller sektor.

Skyddat arbete hos Samhall, 2000-01-01: Minst 5 procent av de anställda med arbetshandikapp ska under året övergå till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Målet för 1999 var 3 procent.

Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen, 2000-08-01: Den övre åldersgränsen slopas. En paragraf som reglerar hur stödet får kombineras med övriga insatser för arbetshandikappade läggs till i förordningen. Bestämmelsen att bidrag lämnas

med hela kostnaden om hjälpmedlen saknar värde för någon annan än den funktionshindrade och i annat fall med halva kostnaden tas bort. Tidigare ingick även stöd till synskadade för tal- och punktskriftslitteratur i denna insats. Detta stöd ingår nu i ”särskilda insatser för syn- och hörselskadade”.

Stöd till personligt biträde, 2000-08-01: Den övre åldersgränsen slopas. En paragraf som reglerar hur stödet får kombineras med övriga insatser för arbetshandikappade läggs till i förordningen. Från detta datum kan stödet lämnas vid deltagande i samtliga arbetsmarknadspolitiska program. Tidigare lämnades stöd endast vid arbetspraktik. Tidigare ingick även stöd till utbildning av arbetsbiträde och tolk för döva och dövblinda samt stöd till inläsning av facklitteratur för synskadade i denna insats. Dessa stöd ingår numera i ”särskilda insatser för syn- och hörselskadade”.

Särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS), 2000-08-01: Den övre åldersgränsen slopas. En paragraf som reglerar hur SIUS får kombineras med övriga insatser för arbetshandikappade läggs till i förordningen. Insatsen får nu lämnas i högst sex månader under introduktion samt under uppföljning. Tidigare gällde att insatsen fick lämnas under högst ett år och vid särskilda skäl upp till två år.

Särskilda insatser för syn- och hörselskadade, 2000-08-01: Nytt samlingsnamn för de insatser som riktar sig till syn- och hörselskadade. Dessa ingick tidigare i ”stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen” och ”stöd till personligt biträde”.

Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet, 2000-08-01: Den övre åldersgränsen slopas. En paragraf som reglerar hur stödet får kombineras med övriga insatser för arbetshandikappade läggs till i förordningen. Villkoren för stöd är nu desamma för företagare och fria yrkesutövare som för övriga mottagare. Tidigare beviljades stöd till denna grupp endast då det fanns särskilda skäl.

Referenser

- Ams (2000a) ”Yrkesvägledning i Sverige”, vis.amv.se (2002-07-30).
- Ams (2000b), ”Grunddokument om aktivitetsgaranti”, vis.amv.se (2002-06-14).
- Ams (2001a) ”Service och resursanvändning inom arbetslivsinriktad rehabilitering”, vis.amv.se (2002-07-23).
- Ams (2001b), Faktablad: ”Anställning hos Samhall”, www.ams.se (2002-09-16).
- Ams (2002a), ”Arbetsmarknadsverkets organisation”, www.ams.se (2002-09-16).
- Ams (2002b), ”Söka jobb”, www.ams.se (2002-10-20).
- Ams (2002c), ”Rekrytera”, www.ams.se (2002-07-25).
- Ams (2002d), ”Arbetsförmedlingens service”, vis.amv.se (2002-07-25).
- Ams administrativa föreskrifter om handläggningen av ärenden om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.
- Ams allmänna råd om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa.
- Ams allmänna råd om tillämpningen av förordningen (1984:518) om bidrag till utbildning i företag.
- Ams allmänna råd om tillämpningen av förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.
- Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om arbetssökande hos arbetsförmedlingen
- Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om ekonomiskt stöd vid arbetslöshet.
- Ams föreskrifter för länsarbetsnämnderna om lediga platser hos arbetsförmedlingen.
- Ams föreskrifter för tillämpningen av förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.
- Ams föreskrifter om aktivitetsstöd.
- Ams föreskrifter om individuella handlingsplaner.
- Ams föreskrifter om tillämpningen av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.
- Bergeskog, A (1999) ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 1999”, Stencilserie 1999:7, IFAU, Uppsala.
- Förordning (1976:267) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen.
- Förordning (1984:518) om bidrag till utbildning i företag.

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd.

Förordning (1996:987) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa.

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd.

Förordning (1997:581) om interpraktikstipendier.

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

Förordning (1999:1423) med instruktion för Arbetsmarknadsverket.

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag.

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

Lag (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen.

Lag (1996:870) om offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa.

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor.

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program.

Nutek (2002), "EU:s strukturfonder", www.nutek.se (2002-07-10).

Okeke, S (2001) "Arbetsförmedlingens marknadsandelar 1999 och 2000", Ura 2001:8, Ams, Stockholm.

Regeringen "Avtal mellan staten och Samhall AB (2000)".

Regeringen, "Regleringsbrev för budgetåret 2000 avseende Arbetsmarknadsverket och anslag inom UO13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet och UO14 Arbetsmarknad och arbetsliv".

Regeringens proposition (1999/2000:1), *Budgetpropositionen för 2000*.

Regeringens proposition (2000/2001:1), *Budgetpropositionen för 2001*.

Bilaga 1

Ams sökandekategorier med engelska översättningar*

Kod	Sökandekategori (skat)	Job seeker category
<i>Arbetslösa sökande</i>		
11	Arbetslösa, platsförmedlingsservice	Unemployed, placement service
12	Arbetslösa, vägledningsservice	Unemployed, guidance service
13	Arbetslösa, väntar på beslutad åtgärd	Unemployed, waiting to start a program
14	Övriga inskrivna vid AF	Others registered at the PES
<i>Ej arbetslösa sökande</i>		
21	Deltidsarbetslösa	Part-time unemployed
22	Timanställda	Employed by the hour
31	Tillfälligt arbete	Temporary employed
34	EES-sökande	Looking for job within the EES area
35	Ombytessökande Samhall	Job changers from Samhall
41	Ombytessökande	Job changers
<i>Program för arbetshandikappade</i>		
42	Lönebidrag	Wage Subsidy
43	Offentligt skyddat arbete	Public Sheltered Employment
72	Särskilt introduktionsstöd (SIUS) ¹	Supported Employment
<i>Övriga program</i>		
46	Stöd till start av näringsverksamhet	Start-up Grant
47	Allmänt anställningsstöd ²	General Recruitment Incentive
48	Förstärkt anställningsstöd ² (2-årsinskrivna)	Extended Recruitment Incentive
49	Särskilt anställningsstöd ³	Special Recruitment Incentive
50	Förstärkt anställningsstöd ⁴ (4-årsinskrivna)	Extended Recruitment Incentive
54	Arbetspraktik ⁵	Work Practice Scheme
56	Offentliga tillfälliga arbeten	Public Temporary Work
64	Datortek	Computer/Activity Centre
65	Kommunala ungdomsprogram	Municipal Youth Programmes

66	Ungdomsgarantin	Youth Guarantee
71	Arbetslivsinriktad rehabilitering	Employability Rehabilitation Programme
73	Aktiviteter inom aktivitetsgarantin ⁶	Activities within the Activity Guarantee
74	Jobbsökar- och vägledningsinsatser utanför aktivitetsgarantin ⁶	Job-seeking and guidance activities outside the Activity Guarantee
81	Arbetsmarknadsutbildning	Labour Market Training

Program som upphört (d v s inga nya beslut får tas)

45	Individuellt anställningsstöd ⁷	Individual Recruitment Incentive
52	Arbetslivsutveckling (ALU) ⁸	Work Experience Scheme
55	Arbetsplatsintroduktion (API) ⁸	Workplace Introduction
57	Aktivare användning av arbetslöshets- ersättning (projekt) ⁷	Active use of unemployment benefits
58	Resursarbete ⁷	Resource Jobs
82	IT-satsningen (SwIT) ⁷	Information Technology Training Programme

1) Ny fr o m 990101. Ingick tidigare i skat 71.

2) Ny fr o m 991001.

3) Ny fr o m 001101.

4) Ny fr o m 000801.

5) Ny fr o m 990101. Ersatte skat 52 och 55.

6) Ny fr o m 000801. Skat 74 slås ihop med skat 73 fr o m 001101.

7) Upphörde 990930. Beslut tagna före 991001 får fullföljas.

8) Upphörde 981231 och ersattes av Arbetspraktik, skat 54.

*De engelska översättningarna har delvis modifierats av IFAU för att överensstämma med internationellt språkbruk.

Källa: Ams statistikenhet (2002).

Bilaga 2. Antal öppet arbetslösa och i åtgärder 2000-01–2000-12

Kvarstående sökande i slutet av månaden	00-01	00-02	00-03	00-04	00-05	00-06	00-07	00-08	00-09	00-10	00-11	00-12
Arbetslösa¹	282453	259040	236194	219570	213041	279248	308169	251402	200741	172920	158154	193998
Deltidsarbetslösa	119029	118451	118428	118473	118403	126631	127782	119979	114831	112662	110878	108966
Tillfällig timanställning	86749	84651	83978	83318	84193	91365	92673	84224	78166	77340	77534	80036
Sökande med tillfälligt arbete	25958	24296	24783	24711	27577	37760	39440	31316	26517	25347	25829	23327
Ombytessökande	40385	40658	41848	42414	42383	40074	38530	38637	38555	38578	38885	37463
Övriga inskrivna vid arbetsförmedlingen ²	52492	53902	57811	60774	67852	53702	51086	47482	45964	46381	48506	48786
Arbetsmarknadsutbildning	32721	33446	33251	31883	29286	21431	18155	24867	30716	36456	39818	34675
Arbetspraktik	21347	24016	25559	26918	27811	25324	21209	22673	25999	28591	30897	28658
Anställningsstöd	1881	1012	340	165	94	58	32	-	-	-	-	-
Allmänt anställningsstöd	5668	6328	6952	6897	6791	6485	5697	5587	5478	5185	4864	4492
Förstärkt anställningsstöd, 2-årsinskrivna	4945	6112	7339	8270	9219	9605	9363	10013	10467	10634	10699	10434
Förstärkt anställningsstöd, 4-årsinskrivna	-	-	-	-	-	-	-	48	199	331	508	632
Särskilt anställningsstöd, personer över 57 år	-	-	-	-	-	-	-	3	7	8	74	118
Stöd till start av näringsverksamhet	8471	8497	8491	8683	8875	8970	8704	8564	8519	8309	8249	8115
Projekt	-	-	-	-	-	-	-	123	140	-	-	-
Kommunala ungdomsprogram	6110	5901	5519	4899	4005	2494	1767	2746	4569	5601	5954	5416
Ungdomsgarantin	4909	5494	5859	5989	5498	3926	3191	2954	3575	4541	5208	5076
Offentliga tillfälliga arbeten	5890	5831	5778	5716	5648	5599	5535	5471	5397	5327	5273	5165
Projektarbete (arbetslöshetsersättning)	3	6	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Resursarbete i offentlig verksamhet	563	422	252	32	3	1	1	-	-	-	-	-
Datortek	4831	5676	6227	6223	5934	5074	3786	4729	5665	6593	7129	6113
Arbetslivsinriktad rehabilitering/SIUS	5373	6090	6536	7342	8817	7947	6934	6434	6831	7260	7635	7059
Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	-	-	-	-	-	-	-	4629	7336	12166	15566	15384
IT-utbildningen	1690	950	426	78	30	1	-	-	-	-	-	-
Program som upphört (projektarbete, resursarbete m m)	-	-	-	-	-	-	-	16	10	8	3	3
Konjunkturberoende program totalt	104402	109781	112536	113098	112011	96915	84374	98857	114908	131023	141884	131344
Lönebidrag	48191	48244	48307	48495	48657	48593	48275	48347	48578	48801	48991	49000
Offentligt skyddat arbete	5269	5262	5276	5254	5237	5227	5132	5159	5222	5357	5432	5489
Program för arbetshandikappade totalt	53460	53506	53583	53749	53894	53820	53407	53506	53800	54158	54423	54489
Samhall (1 månads eftersläpning)	27014	26921	26852	26846	26851	26975	27107	27054	26974	26779	26763	26753

1) Avser sökandekategori 11-13.

2) T ex personer som snart slutar utbildning, värnplikt, föräldraledighet eller ska gå i pension.

Källa: Ams arbetsmarknadsstatistik (2002).

Bilaga 3. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, använda medel budgetåret 2000

													Tkr
Verksamhet	00-01	00-02	00-03	00-04	00-05	00-06	00-07	00-08	00-09	00-10	00-11	00-12	Summa
Tolkkostnader	477	904	788	699	1208	1402	1000	610	1029	1006	1003	943	11069
Flyttningsbidrag	16965	16893	18188	14987	18063	17303	14934	29883	26680	21104	17395	12716	225111
Köp av upphandlad AMU	43680	211196	256859	244038	233671	230567	180615	168082	190197	216104	234955	383519	2593483
Upphandlad AMU, utbildningsbidrag	215007	247552	243986	229699	239786	221649	155526	146874	161955	207621	252834	244822	2567311
Reguljär AMU, utbildningsbidrag	25760	35220	34958	33312	37526	29882	5989	4737	19986	32216	35317	34070	328973
Förberedande insatser, aktivitetsstöd	0	0	0	0	0	0	0	0	38603	85352	134635	157239	415829
Förberedande insatser, upphandlad utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	59000	76820	135820
Bidrag samverkanspartner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1013	10108	11121
Företagsutbildning	12444	24381	29910	33360	14396	13179	11586	7371	12906	15186	19178	44680	238577
Start av näringsverksamhet, utbildningsbidrag	85694	83296	87110	77309	92459	90906	89270	88941	85589	86252	87629	79501	1033956
Start av näringsverksamhet, expert	1837	3783	3747	3678	3705	4166	2609	2066	3622	3531	4695	4851	42290
Anställningsstöd	29172	26215	14125	5155	2670	1310	679	649	376	359	299	186	81195
Arbetspraktik	171466	212129	229721	229020	265731	268492	228140	215600	206711	247976	284548	269845	2829379
Arbetspraktik, resor m m	4619	2468	2604	2448	5609	3577	13298	5333	7675	15647	18128	38543	119949
Arbetslivsutveckling, kringkostnader	802	1303	1261	368	-9	-58	51	106	25	-70	3	39	3821
Datortek, bidrag kommuner	639	1180	6724	5349	13792	6893	10286	13281	16705	22299	19390	51822	168360
Datortek, aktivitetsstöd	26480	43747	50327	52229	55954	51762	38876	33443	37790	48898	59790	57008	556304
IT-satsningen, aktivitetsstöd	19622	16005	8111	3056	1040	582	369	408	377	339	243	147	50299
Utbildningsstöd	2604	1565	179	1191	524	1199	925	379	334	172	216	124	9412
Ungdomsinsatser, bidrag kommuner	15233	19297	16677	13384	22018	18364	17328	14417	13617	12453	10541	18864	192193
Ungdomsinsatser, aktivitetsstöd	14723	16183	18326	17850	20393	16605	10430	8828	7143	9740	13891	15398	169510
Kommunala ungdomsprogrammet	13362	18209	18117	13434	15723	13946	9506	8139	6460	7691	12956	18655	156198
Arbetslivsinriktad rehabilitering, aktivitetsstöd	27607	34486	39027	40818	51384	62586	56143	53982	45451	48505	51086	46340	557415
Resursarbete	12297	8056	6436	6116	1112	10	-277	-199	-449	129	102	237	33570
OTA, administrativa kostnader	2030	1310	484	789	734	1024	1029	840	782	1028	1266	2832	14148
Offentliga tillfälliga arbeten	73955	64074	68503	63358	68569	58853	62337	66319	60245	57286	62132	57058	762689
Feriarbeten, ungdomar gymnasiet	6371	2331	225	1302	1801	0	0	136	3689	17363	17901	7369	58488
Otraditionella insatser	51652	43689	41429	27950	32452	32325	24450	22562	23791	27424	42284	94356	464364
Bryt-projekt	754	501	377	1315	1298	399	904	1107	1134	2895	1514	7724	19922
Försäkringsskydd	769	11333	17301	19218	19820	18454	14270	5716	21336	15774	10937	30871	185799
Statlig ålderspensionsavgift	101797	101899	203492	0	101797	101797	101797	101797	101797	101797	101797	101802	1221569
Övrigt	17873	9460	8949	19776	9953	27766	38857	5870	9060	27225	-18967	22149	177971
Summa	995691	1258665	1427941	1161208	1333179	1294940	1090927	1007277	1104616	1333302	1537711	1890638	15436095

Källa: Ams ekonomienhet (2002).

Bilaga 4. Särskilda åtgärder för arbetshandikappade, använda medel budgetåret 2000

													Tkr
Verksamhet	00-01	00-02	00-03	00-04	00-05	00-06	00-07	00-08	00-09	00-10	00-11	00-12	Summa
Arbetshjälpmedel	1991	3201	3330	2720	2933	3620	3370	1851	2695	3905	5226	5168	40010
Arbetsbiträde	6894	5579	2662	2914	1833	2876	6333	5487	3327	3561	2133	3893	47492
Näringshjälp	1807	3161	3592	2537	3945	2475	2229	1412	2237	2488	1563	3893	31339
Expertmedverkan, övrig	385	269	239	128	54	556	121	29	67	83	66	96	2093
Utvecklingsarbetsplatser m m	70	296	448	146	1078	754	28	529	543	920	551	1923	7286
Otraditionella insatser	786	1147	572	1172	769	1434	2035	-243	1463	3307	2530	6725	21697
Lönebidrag	358825	503648	465848	422227	465640	425578	415038	448458	453143	461732	441365	468091	5329593
Offentligt skyddat arbete	39804	61015	63617	37908	59724	50878	40246	58054	53769	56618	48574	66663	636870
Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd	3032	2834	3426	3026	3762	3588	3269	3420	3512	3960	5099	4827	43755
Kulturarvs-IT	1588	347	-83	1967	171	2112	0	367	175	2437	176	179	9436
Övrigt	27	38	-15	7	88	94	9	31	307	41	92	1000	1719
Summa	415209	581535	543636	474752	539997	493965	472678	519395	521238	539052	507375	562458	6171290

Källa: Ams ekonomienhet (2002).

Bilaga 5

Utbetalningar från Europeiska socialfonden, år 1999–2000

Programperiod 1995-99		
Mål	1999	2000
	Tkr	Tkr
<i>Geografiska mål</i>		
Mål 2	76 484	119 487
Mål 5b	56 306	72 975
Mål 6	141 619	142 741
<i>Nationella mål</i>		
Mål 3	747 986	345 601
Mål 4	496 295	429 647
<i>Gemenskapsinitiativ</i>		
Adapt	30 631	28 689
Employment	55 395	24 784
Konver	748	2 732
Leader	5 843	6 759
Interreg	525	4 364
Pesca	745	3 172
SME	11 679	13 450
Urban	7 245	3 730
Artikel 6-projekt	9 663	0
<i>Summa</i>	<i>1 641 164</i>	<i>1 198 131</i>

Programperiod 2000-06	
Mål	2000
	Tkr
<i>Geografiska mål</i>	
Mål 1	0
Mål 2	0
<i>Horisontella mål</i>	
Mål 3	215
<i>Gemenskapsinitiativ</i>	
Interreg IIIA	0
Interreg IIIB	0
Equal	0
Leader+	0
Urban II	0
<i>Summa</i>	<i>215</i>

Källa: Ams ekonomienhet (2002) och Nuteks strukturfondsenhet (2002).

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapport

- 2002:1** Hemström Maria & Sara Martinson ”Att följa upp och utvärdera arbetsmarknadspolitiska program”
- 2002:2** Fröberg Daniela & Kristian Persson ”Genomförandet av aktivitetsgarantin”
- 2002:3** Ackum Agell Susanne, Anders Forslund, Maria Hemström, Oskar Nordström Skans, Caroline Runeson & Björn Öckert “Follow-up of EU’s recommendations on labour market policies”
- 2002:4** Åslund Olof & Caroline Runeson “Follow-up of EU’s recommendations for integrating immigrants into the labour market”
- 2002:5** Fredriksson Peter & Caroline Runeson “Follow-up of EU’s recommendations on the tax and benefit systems”
- 2002:6** Sundström Marianne & Caroline Runeson “Follow-up of EU’s recommendations on equal opportunities”
- 2002:7** Ericson Thomas ”Individuellt kompetenssparande: undanträngning eller komplement?”
- 2002:8** Calmfors Lars, Anders Forslund & Maria Hemström ”Vad vet vi om den svenska arbetsmarknadspolitikens sysselsättningseffekter?”
- 2002:9** Harkman Anders ”Vilka motiv styr deltagandet i arbetsmarknadspolitiska program?”
- 2002:10** Hallsten Lennart, Kerstin Isaksson & Helene Andersson ”Rinkeby Arbetscentrum – verksamhetsidéer, genomförande och sysselsättningseffekter av ett projekt för långtidsarbetslösa invandrare”
- 2002:11** Fröberg Daniela & Linus Lindqvist ”Deltagarna i aktivitetsgarantin”
- 2002:12** Ekström Erika ”Värdet av en treårig yrkesinriktad gymnasieutbildning”
- 2003:1** Mörk Eva ”De arbetsmarknadspolitiska programmens effekt på den kommunala skolan”
- 2003:2** Runeson Caroline & Anders Bergeskog ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2000”
- 2003:3** Runeson Caroline & Anders Bergeskog ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2001”

Working Paper

- 2002:1** Blundell Richard & Costas Meghir ”Active labour market policy vs employment tax credits: lessons from recent UK reforms”

- 2002:2** Carneiro Pedro, Karsten T Hansen & James J Heckman "Removing the veil of ignorance in assessing the distributional impacts of social policies"
- 2002:3** Johansson Kerstin "Do labor market programs affect labor force participation?"
- 2002:4** Calmfors Lars, Anders Forslund & Maria Hemström "Does active labour market policy work? Lessons from the Swedish experiences"
- 2002:5** Sianesi Barbara "Differential effects of Swedish active labour market programmes for unemployed adults during the 1990s"
- 2002:6** Larsson Laura "Sick of being unemployed? Interactions between unemployment and sickness insurance in Sweden"
- 2002:7** Sacklén Hans "An evaluation of the Swedish trainee replacement schemes"
- 2002:8** Richardson Katarina & Gerard J van den Berg "The effect of vocational employment training on the individual transition rate from unemployment to work"
- 2002:9** Johansson Kerstin "Labor market programs, the discouraged-worker effect, and labor force participation"
- 2002:10** Carling Kenneth & Laura Larsson "Does early intervention help the unemployed youth?"
- 2002:11** Nordström Skans Oskar "Age effects in Swedish local labour markets"
- 2002:12** Agell Jonas & Helge Bennismarker "Wage policy and endogenous wage rigidity: a representative view from the inside"
- 2002:13** Johansson Per & Mårten Palme "Assessing the effect of public policy on worker absenteeism"
- 2002:14** Broström Göran, Per Johansson & Mårten Palme "Economic incentives and gender differences in work absence behavior"
- 2002:15** Andrén Thomas & Björn Gustafsson "Income effects from market training programs in Sweden during the 80's and 90's"
- 2002:16** Öckert Björn "Do university enrollment constraints affect education and earnings? "
- 2002:17** Eriksson Stefan "Imperfect information, wage formation, and the employability of the unemployed"
- 2002:18** Skedinger Per "Minimum wages and employment in Swedish hotels and restaurants"
- 2002:19** Lindeboom Maarten, France Portrait & Gerard J. van den Berg "An econometric analysis of the mental-health effects of major events in the life of older individuals"

- 2002:20** Abbring Jaap H. & Gerard J. van den Berg “Dynamically assigned treatments: duration models, binary treatment models, and panel data models”
- 2002:21** Boone Jan, Peter Fredriksson, Bertil Holmlund & Jan van Ours “Optimal unemployment insurance with monitoring and sanctions”
- 2002:22** Ridder Geert & Gerard J. van den Berg “A cross-country comparison of labor market frictions”
- 2002:23** Ekström Erika “The value of a third year in upper secondary vocational education – Evidence from a piloting scheme”
- 2003:1** Fredriksson Peter & Per Johansson “Program evaluation and random program starts”
- 2003:2** Mörk Eva “The impact of active labor market programs on municipal services”

Dissertation Series

- 2002:1** Larsson Laura “Evaluating social programs: active labor market policies and social insurance”
- 2002:2** Nordström Skans Oskar “Labour market effects of working time reductions and demographic changes”
- 2002:3** Sianesi Barbara “Essays on the evaluation of social programmes and educational qualifications”
- 2002:4** Eriksson Stefan “The persistence of unemployment: Does competition between employed and unemployed job applicants matter?”